Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1994 йил 14 июль, пайшанба № 115 (21.719). Сотувда эркин нархда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИ КУНИНИНГ УЧ ЙИЛЛИГИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА УНИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги кунининг уч йиллигини нишонлашга ўз вақтида тайёргарлик кўриш, истиқлол ғояларини ҳар бир фуқаронинг тафаккурига етказиш, ёш авлодни юртпарварлик ва миллий ғурур руҳида тарбиялашни янада кучайтириш, шунингдек, байрамни юксак ғоявий ва маданий-бадиий савияда ўтказишни таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги кунининг уч йиллигига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича ташкилий қўмита таркиби тасдиқлансин.

Ташкилий қўмита тегишли вазирликлар ва идоралар билан биргаликда 10 кун муддатда:

Тошкент шаҳрида байрамни ўтказиш юзасидан ташкилий, маданий, маърифий ва молиявий масалаларни ҳал қилиш билан боғлиқ аниқ тадбирларни ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

Қорақалпоғистон Республикасида ва вилоятларда мустақиллик кунининг юқори ғоявий-бадиий савияда уюшқоқлик билан ўтказилишини таъминлаш чора-тадбирларини белгиласин.

2. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, вазирликлар ва идоралар:

фахрийлар ва ёшлар ташкилотлари, ижодий уюшмалар ва жамғармалар миллий-маданий марказлар билан биргаликда Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги кунининг уч йиллигини барча меҳнат жамоаларида, ўқув юртларида, ҳарбий қисмларда, аҳоли яшаш жойларида кенг нишонлаш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқсинлар ва уни тўлиғича амалга оширсинлар;

республика мустақиллигини мустаҳкамлашда салмоқли ҳисса қўшиб, меҳнатда алоҳида ўрнак кўрсатган фуқароларни давлат мукофотларига тавсия этиш тўғрисида таклифлар киритсинлар;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1994 йил 6 майдаги Фармони асосида мустақиллик кунидан бошлаб «Жасорат» ва «Шуҳрат» медаллари ҳамда тегишли пул ва маблағларини тантанали равишда топширишга алоҳида эътибор берсинлар.

3. Республика Адлия ва Ички ишлар вазирликлари тегишли идоралар билан ҳамкорликда мустақилликнинг уч йиллиги муносабати билан жиноий жавобгарликка тортилганларнинг ва Ўзбекистон Республикаси судлари томонидан ҳукм қилинганларнинг айрим тоифаларига нисбатан умумий авф (амнистия) эълон қилиш тўғрисида таклифларини киритсинлар.

4. Давлат матбуот қўмитаси ташкилий қўмита талабномаси асосида зарур босма маҳсулотларини нашр қилсин.

5. Давлат телерадиокомпанияси ва барча оммавий ахборот воситаларига мустақиллик кунини нишонлашга тайёргарликнинг боришини, мустақил Ўзбекистон давлатининг тикланиш тарихини, халқаро мавқеи ортиб бораётганини, халқимизнинг маънавий ва моддий ҳаётида рўй бераётган чуқур ўзгаришларнинг моҳиятини очиб беришга қаратилган кўрсатувлар, эшиттиришлар ва асарларни бериб бориш топширилсин.

6. Давлат кинокомпанияси Ўзбекистонда мустақиллик кунининг уч йиллигини нишонлашга бағишланган ҳужжатли — хроникал фильмлар яратсин.

7. Белгилаб қўйилсинки, пойтахтда Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги кунига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш харажатлари Тошкент шаҳар ҳокимлиги тақдим қилган ҳисоб-китоб асосида тенг улушларда республика ва шаҳар бюджети, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда эса маҳаллий бюджет ҳисобидан қопланади.

Бир қатор йирик меҳнат жамоаларининг, республика хайрия жамғармаларининг ихтиёрий равишда байрам тадбирларини ўтказишга ўз ҳисобларидан маблағ ажратиш ҳақидаги таклифлари қабул қилинсин.

8. Ушбу қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков зиммасига юклатилсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ
Тошкент шаҳри,
1994 йил 13 июль

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИДА

ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТЛАРИ БОШЛИҚЛАРИНИНГ АЛМАТИДАГИ УЧРАШУВИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши Сиёсий ижроия қўмитасининг 12 июлда қабул қилинган қарорида қайд этилганидек, Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон давлатлари ва ҳукуматлари раҳбарларининг шу йил 8 июль куни Алматида бўлиб ўтган учрашуви катта сиёсий ҳамда тарихий аҳамиятга эгадир. Учрашувда Ўзбекистон Президенти И. А. Каримовнинг ташаббуси билан бир қанча ҳужжатлар келишиб олинди ва имзоланди. Бу ҳужжатлар иқтисодиёт, тадбиркорлик, молия, ҳарбий-техникавий, мудофаа ва ташқи сиёсат фаолияти соҳасидаги муносабатларни тартибга солишнинг ҳуқуқий механизмини таъминлайди. Қабул қилинган қарорларни амалга ошириш учун Давлатлараро Кенгаш таъсис этилди. Марказий Осиё ҳамкорлик ва ривожлантириш банкини таъсис этиш тўғрисидаги Битим, аҳоли кўчиши соҳасидаги ҳамкорлик тўғрисида Меморандум имзоланди.

Мана шу ҳужжатлар имзолангандан кейин минтақадаги давлатларнинг нафақат ягона иқтисодий, балки муштарак сиёсий ва маданий маконни вужудга келтириш сари амалдаги ҳаракати бошланди. Учрашув давлатлар раҳбарларининг аниқ-равшан бирлашиш дастурларини рўёбга чиқариш, қардош халқларнинг умумий фаровонлиги йўлида самарали меҳнат қилиш учун Марказий Осиё мамлакатларининг қудратли иқтисодий, сиёсий ва маънавий салоҳиятини бирлаштиришга аҳду қарор қилганликларини яна бир бор намойиш этди.

Уч томонлама ҳамкорлик доирасида бирлашиш жараёнларининг тобора чуқурлашуви объектив ҳаётий заруратдир. Бундай чуқурлашиш Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мақсадлари ва тамойилларига тўла мос келади ва у бирон бир мамлакатга қарши қаратилган эмас. Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси раҳбарлари ягона иқтисодий маконни вужудга келтириш тўғрисидаги Шартноманинг очиқлигини яна бир бор тасдиқладилар ҳамда унга МДҲнинг бошқа давлатлари қўшилишини табриклашларини билдирдилар.

Алмати учрашувининг ижобий руҳи, қабул қилинган ҳужжатларнинг амалий йўналиши Марказий Осиё давлатларининг самарали, ўзаро фойдали, тенг ҳуқуқли шерикчилигига хизмат қилиб, минтақанинг муштарак тақдир ва ягона истиқбол эгаси бўлган қардош халқлари ўртасида тотувлик ва яхши қўшничиликни мустаҳкамлашга янги омил бағишлайди.

ХДП Марказий Кенгашининг Сиёсий ижроия қўмитаси Қозоғистон Республикаси, Қирғизистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси давлатлари ҳамда ҳукуматлари бошлиқларининг Алматидаги учрашуви якунларини, учрашув чоғида эришилган битимлар ва у ерда имзоланган ҳужжатларни тўла-тўкис қўллаб-қувватлади.

Минтақа халқларининг манфаатларини кўзлаб туб иқтисодий ислоҳотлар ва демократик ўзгартишлар вазифаларини ҳал этишда Марказий Осиё мамлакатларининг куч-ғайратларини бирлаштириш учун бу учрашув жуда катта тарихий аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди.

Қорақалпоғистон Республика, вилоят, шаҳар ва туман партия кенгашларига, бошланғич партия ташкилотларига меҳнат жамоаларида ва аҳоли орасида Марказий Осиё давлатлари бошлиқларининг учрашуви якунларини тушунтириш юзасидан ташвиқот-тарғибот ва оммавий-сиёсий ишларни авж олдириш таклиф этилди.

Партия ташкилотлари фахрийлар, ёшлар ташкилотлари, маҳаллаларнинг фаоллари билан биргаликда Алмати учрашуви якунларини, унда имзоланган ҳужжатлар рўёбга чиқарилишини жамоатчилик кенг қўллаб-қувватлашини ташкил қилишлари, сиёсий барқарорлик, фуқаролар тинчлиги ва миллатлараро тотувлик вазияти янада мустаҳкамланишига бутун чоралар билан кўмаклашишлари зарур.

«Ўзбекистон овози» ва «Голос Узбекистана» газеталарининг таҳририятларига Алмати учрашуви якунлари бўйича ишларни ҳар томонлама ёритишни таъминлаш, қардош давлатлар ўртасида тарихан таркиб топган анъанавий дўстлик, қалин ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам муносабатлари асосида уларнинг бир-бирига яқинлашувидан иборат жўшқин жараённи газеталарнинг саҳифаларида изчиллик билан кўрсатиб бориш топширилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БАНК ТИЗИМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИ МОЛИЯВИЙ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Банк инфраструктурасини янада ривожлантириш ва банклар иши самарадорлигини халқаро стандартлар талаблари даражасига кўтариш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Барча тижорат банклари, мулкчилик шаклларидан қатъи назар, шу жумладан, хорижий сармоя иштирокидаги тижорат банклари, шунингдек, чет эл банкларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги филиаллари ва ваколатхоналари 1996 йил 1 январгача бюджетга иловага мувофиқ солиқ тўлашдан озод қилинсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, бўшатилаётган маблағлар банклар томонидан:

банк ички локал компьютер тармоқлари ва филиаллараро модем алоқа линиялари барпо этишга, банк операцияларини автоматик қайта ишлаш ва ҳисобга олиш бўйича замонавий дастурларни ишлаб чиқиш ва сотиб олишга;

нақд пулларни ҳисобга олиш ва инкассация қилишни автоматлаштиришни таъминловчи электрон почтани жорий этишга;

банклараро ҳисоб-китобларнинг автоматлаштирилган тизимини яратишга;

моддий-техника базани мустаҳкамлашга, филиаллар ва алмаштириш пунктлари тармоғини кенгайтиришга;

хорижий маслаҳатчиларни жалб этишга;

банк ходимларини ўқитиш ва тайёрлашни ташкил этишга йўналтирилади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси банк инфраструктурасини ривожлантиришга йўналтирилаётган маблағлардан мақсадли фойдаланилиши устидан қатъий назорат ўрнатсин ҳамда йилнинг ҳар чорагида республика ҳукуматига ахборот берсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Давлат солиқ қўмитаси билан биргаликда солиқ солиш масалалари бўйича йўриқномаларга тегишли ўзгартиришлар киритсин.

4. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Б. С. Ҳамидов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И. КАРИМОВ
Тошкент шаҳри,
1994 йил 13 июль.

МАВЗУ—СИЁСИЙ БАРҚАРОРЛИК

Европа қайта тиклаш ва тараққиёт банкининг республикамизда меҳмон бўлиб турган маслаҳатчиси Хироко Ямане хоним Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашида қабул қилинди.

Марказий Кенгаш биринчи котиби М. Расулов Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов раҳбарлигида мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар, ижтимоий барқарорлик, фуқаролар тотувлиги, миллий осойишталикни таъминлашга қаратилган сиёсат, Олий Мажлисга кўппартиялилик асосида ўтказилажак сайловларга тайёргарлик ишлари, Ўзбекистон ХДПнинг мазкур ўзанлардаги кўпқиррали фаолияти ҳақида гапириб берди.

Учрашувда Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши иккинчи котиби А. Жалолов, котиб И. Кочмарик иштирок этдилар.

Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши матбуот маркази.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИГА ИЛОВА

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ 1996 ЙИЛ 1 ЯНВАРГАЧА БЮДЖЕТГА ТЎЛАШДАН ОЗОД ҚИЛИНАДИГАН СОЛИҚЛАР РЎЙХАТИ

1. Корхоналар даромадидан олинадиган солиқ.
2. Корхоналар мол-мулкига солинадиган солиқ.
3. Ер солиғи.
4. Транспорт воситалари эгаларидан олинадиган солиқ.
5. Аммортизациядан 20 фоизли ажратмалар.

Наманғандаги аврли газламалар ишлаб чиқариш бирлашмаси республикадаги тикувчилик фабрикаларига ҳозир тақчил бўлиб турган астарлик газламаларнинг дастлабки туркумини жўнатди. Хонатлас ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхона учун бу одатдан ташқари маҳсулот.

Бирлашмада газлама ишлаб чиқаришни кўпайтириш билан бир вақтда яқин ойларда тикувчилик фабрикасини ишга туширишмоқчи. Фабрика биноси тайёр, зарур дастгоҳлар келтирилган. Дастлаб бу ерда тахминан 100 кишини иш билан таъминлаш мўлжалланмоқда. Газламанинг бир қисми — аёллар кўйлаги учун газламалар бош корхонадан олинади. Кўрпа-ёстиқ жилдлари тайёрлаш учун газлама республиканинг ип газлама корхоналаридан келтирилади.

Суратда: илғор ишчи Малика Шарипова.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ (ЎзА) олган сурат.

• Ислоҳот ва одамлар

БАХМАЛДА ҲАМИША БАҲОРМИ?

Бахмал... Бу воҳани ортиқча таърифлаб ўтириш шартмас. Унинг номи тилга олиниши биланоқ кўнгиллларда баҳор яшнагандай бўлади. Навбатдаги сафаримиз «Ўзбекнинг Швейцарияси», йиллар мобайнида қорлари узилмайдиган тоғлар, ёзу куз яшиллик либосини ечмайдиган виқорли ҳам баҳаво қиру-адирлар, оламга донғи кетган олмаю-узум, ширинда-шакар мевалар, мусаффо ва тошқин булоқлар ўлкаси — Бахмал томонга бўлди.

Бу жойларда қалби виқорли тоғларга монанд одамларнинг мағрурлиги, кенгфеъл ва одамохунлиги кўнглимизни мафтун этади. Аммо... Шундай ўлка кишиларининг ҳам сизу-бизга майдакашлик санабми ё тортинибми тилга олмаган муаммолари, кўнгиллар қатидаги кемтиклари ҳам йўқ эмас.

Негадир Бахмални раҳбарлар оғир туманлардан ҳисоблашади. Ана шундай баҳаво, роҳатижон масканнинг минг-минглаб кишилари жазирама чўл далаларига интилишлари сабаби нимдакин? Ёхуд кўринарли саноат корхонаси йўқлиги, давлат хазинасига келадиган даромаддан кўра бюджетнинг буромади баъзан ошиб кетаётганлиги нимаданикин? Бахмалга ҳамиша ҳам тадбиркор, бошқалардан ажралиб турадиган ишбилармон раҳбар керак. Аслида-чи? Ана шу савол ечими баробарида Бахмалнинг ҳамиша ҳам баҳор бўлмаган кунларига, юрт фарзандлари қалбидаги ўй-андишаларига шоҳид бўласиз...

Яшириб нима қиламиз, Бахмал номи билан ташкил этилганига 23 йил тўлаётган туманда бутун иқтисодий аҳвол мақтанарли эмас. Қатор соҳаларда йиллик режалар бажарилмай қолди. Ҳоким ҳақида ҳам олди-қочди гаплар кўпайиб, ишида маҳаллийчилик, ошна-оғайнигарчилик каби иллатлар сезилгандай бўлди ва бунинг оқибатида Ҳамза Аширқулов туман ҳокимлигидан олинди. Ҳар кимнинг ўз баҳоси бўлади. Ҳ. Аширқулов ҳам тажрибали, аввал ишлаган лавозимларида ташаббускорлиги, ишчанлиги билан элга танилган раҳбарлардан эди. Бироз муддат Бахмал тумани партия қўмитасини бошқарганида у кишиларда илиқ таассурот уйғота олган, ҳокимлик тизими вужудга келгач туманга қайтиб келишидан халқ анча умид ҳам қилган эди. Афсуски, туман хўжаликлари ва ташкилотларига раҳбарлар тайинлашда салоҳият, тажрибага суянилмади, баъзан эса тарафкашлик кўриниб қолди. Албатта, бунинг учун ҳокимнинг биргина ўзини айблаб бўлмайди. Аммо туман хўжаликларидаги майда-чуйда ишларгача, кичик-кичик вазифаларга одам тайинлашда ҳам ҳокимнинг шахсан аралашуви одатга айланди. Оқибатда мустақил иш юритиш чекланди. Ташаббус, таклифлар қанот ёймай қўйди.

Бахмалга вилоят ҳокими тавсияси билан илгари Жиззах вилоят мева-сабзавот, узум саноати бошқармасини бошқарган Холмамат Суюнов ҳоким этиб тайинланди. Уч-тўрт ой ичида катта бир ўзгариш ясаш, бинобарин, бу ҳақда хулоса қилиш қийин, албатта. Бу йилги об-ҳавонинг ўзгарувчан келиши эртапишар мевалар ҳосилига жиддий зарар етказди. Бу одамларнинг кайфияти ё меҳнати билангина битиб кетадиган иш эмас. Туманни иқтисодий ва ижтимоий ривожлантириш борасидаги ярим йиллик якунларда эса ҳар қалай ўтган йилдагига қараганда бирмунча ўсиш бор.

Бу даврда хусусийлаштирилган давлат муассасалари сони 128 тага етди. Давлат қарамоғидаги корхоналардан Бахмал мармар кони жамоаси маҳсулот ишлаб чиқариш режасини 101 фоизга бажарди, вино маҳсулотлари заводи режани 109 фоиз уддалади. Бу ерда эски усулдан воз кечилиб маҳсулот ярим литрли шишаларда истеъмолчиларга етказиб берила бошланди. Натижада даромадга яна шунча фойда қўшилди, қолаверса, яқин вақтларда бу заводдан янги, «Наъматак» ароғи ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилади. Туманда, шунингдек, транспорт, алоқа, қурилиш соҳаларида ҳам режалар уддаланди. Аҳолига ўтган даврда 3 миллиард 731 миллион 564 минг сўм-купонлик савдо хизмати кўрсатилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 3 миллиард 518 миллион 705 минг сўм-купонга кўпдир.

— Ишни одамларни меҳнатга жалб этишдан, янги иш жойлари яратишдан бошладик, — дейди Холмамат Холжигитович. — Чунки, ўзи кам бўлса-да меҳнатга лаёқатли кишиларимизнинг кўпчилиги ишсиз. Шу йил мен республикамизнинг бир гуруҳ ҳокимлари қаторида Хитойда бўлгандим. Тўғриси, шу мамлакатнинг баъзи имкониятлари, шароити худди Бахмалга ўхшагандай туюлди. Шу боис хитойликларнинг бизга маъқул тажрибаларидан фойдаланишни дилимизга тугиб қўйдик. Аввало, чорвачилик маҳсулотларини вилоят марказига ёки қўшни туманларга олиб бориб топшириш ва яна тақсимот бўйича қайтариб ташишдек мантиқсиз ҳаракатга чек қўйдик. Энди хўжаликларнинг ўзида гўшт ва сут қабул қилина бошланди. Бу техника ва ёқилғи харажатларини тежабгина қолмай, янги иш ўринлари очишимизга ҳам имкон берди. Қолаверса, маҳсулот истеъмолчига янгилигида етиб бормоқда. Камчилик ва хатоларга йўл қўйган ёки ишга иштиёқи йўқ раҳбарларни алмаштирдик. Ишонч билдирилган ходимлар ишида озми-кўпми янгиланишни кўряпмиз. Масалан, «Гулбулоқ» жамоа ширкатлар уюшмаси раҳбарлиги тажрибали мутахассис Сайфиддин Зиёдуллаев зиммасига юклатилди. Хўжаликнинг ишлари олға босипти, Биргина пилла топшириш борасидаги ютуқлари ҳам бунга далил бўлади.

Бахмалликлар табиатан меҳнаткаш, тиришқоқ халқ. Ҳокимнинг таклифи билан Новқа қишлоғида ҳунармандлар маркази қад ростлаётгани кўпчиликнинг кўнглидаги иш бўлди. Бу жойда чавандозлар орзу қиладиган, бахмаллик усталар ясаган эгарлар, сандиқ, бешик ва бошқа ҳунармандчилик маҳсулотлари сероб бўлади.

«Тонготар» хўжалигидаги қиз-жувонларга ҳам бамисоли қайтадан кун чиқди. Бу ерда бир йўла икки цехдан иборат кичик корхона иш бошлаб, гилам ва атлас тўқиб чиқариш йўлга қўйилди. Ёш корхонанинг биринчи гиламлари бозорда яхшигина нархларда сотилди. 150 метрга яқин Бахмалнинг илк атласи ишлаб чиқарилди. Беқасам тўқиш технологияси ўзлаштирилмоқда. Корхона соҳибининг айтишича, тўлиқ қувватга эришилгач бу ерда юздан ортиқ хотин-қиз меҳнат қила бошлайди.

Ҳоким туман хотин-қизлар қўмитаси раисаси билан маслаҳатлашиб ҳозирги вақтда ўз қадрини, нархини тополмаётган чорвачилик маҳсулоти — жунни қайта ишлашни йўлга қўйиш ва бунда уй бекалари хизматидан фойдаланишга қарор қилди. Таклиф кўпчиликка маъқул келиб, ҳозиргача 150 дан ортиқ бека уйида, бўш вақтларида жун йигириш билан band.

Бахмалда бу йил дон ҳам, сабзавот-у мева ҳам мўл бўлади, дейишяпти. Кексалар эса Бахмални энди раҳбарга ёлчиди, деган фикрда. Ҳарқалай, одамлар ўртасидаги муомала ҳам, кайфият ҳам яхши. Бободеҳқондан тортиб уй бекасигача меҳнатига меҳри ўзгача. Илоҳим, кексаларнинг башоратлари рўёбга чиқсин. Шунда эл ҳам хурсанд, фозилу-фузалонинг уйларида кемтикликка ўрин қолмайди. Бахмалда ҳамиша баҳор бўлади, иншооллоҳ.

Ҳусан ЭРМУҲАММАД,
«Ўзбекистон овози» махсус мухбири.

• ХДП: бошланғич ташкилотларда нима гап?

КЎЛАМИ КЕНГ, МАҚСАДИ АНИҚ

Партия ташкилотлари бозор иқтисодиётига ўтиш даври қийинчиликларини енгишда оммага мададкор бўлаётганликлари билан ҳам эл орасида обрў орттиришмоқда. Буни Ромитан туманидаги «Ромитан» жамоа хўжалиги бошланғич партия ташкилоти мисолида айнан кўрса бўлади.

Хўжалик тумандаги йирик, сертармоқ жамоа хўжалиги, деб тан олинган. Партия ташкилоти ҳам ўз ўрни, обрўйи ва нуфузи билан ажралиб туради. Бошланғич партия ташкилоти фаолиятининг кўлами кенг, мақсади эса аниқ. Биргина ўтган йили қирқ киши ХДП аъзолигига қабул қилинди. Бу йил ҳам партия сафига ўтишни хоҳловчилар кўп. Ўтган ойда беш киши ХДП аъзоси бўлишни ихтиёр этди. Айни пайтда бошланғич партия ташкилоти ўз атрофига 128 нафар партия аъзосини бирлаштирган.

Хўжалик партия ташкилотига тажрибали иқтисодчи Исмоил Бозоров котиблик қилаётир. У партиявий ишда катта тажриба тўплаганлиги учун ҳам ўз ишига масъулият билан ёндашади. Хўжалик раҳбарининг муовиниман, деб қўл қовуштириб турмайди. Ҳамиша партия аъзолари билан бирга, уларга ҳамкор, ҳамнафас, маслаҳатгўй.

— Исмоил ака сингари котибларимиз,— дейди ХДП туман кенгаши саркотиби Олим Ҳамидов,— ҳақиқий партия ишининг фидойилари. Шу боис бу хўжаликда ҳам партиявий-ташкилий, ҳам оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилган.

Биз саркотиб ошириб юбормадимикан, деган хаёлга ҳам бордик. Лекин, партия ташкилоти фаолияти, хўжаликда амалга оширилаётган ишлар билан танишгач, шубҳамиз ўринсизлигига ишонч ҳосил қилдик. Хўжалик бошқаруви, хўжаликдаги техникум, ҳунар-техника билим юрти, автогараж, пахта тайёрлаш пункти ҳудудий партия ташкилотлари ягона мақсад билан иш олиб боряпти.

— Хўжалигимизда жорий йилда 1100 гектар ерда пахта етиштиряпмиз,— дейди бош ҳосилот, ХДП аъзоси Тўймурод Солиев.— Бунда асосан партия аъзолари кучига таянамиз. Чунки 14 та пахтачилик бригадаси бошлиғининг аксарияти ХДП аъзоси. Улар бор экан бизга ютуқ ёр бўлаверади.

Хўжаликдаги партия аъзолари Президентимизнинг иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш, халқ фаровонлигини ошириш, мамлакатимизни равнақ топтиришга қаратилган фармонларини бажаришда ҳам ташаббускор бўлишмоқда. Фикримиз асоссиз бўлмаслиги учун эътиборингизни қуйидаги далилларга қаратамиз.

Некбой Музаффаров бир неча йил бригадирлик қилди. Кейин у партия ташкилотига маслаҳат солди. Ёмғир қишлоғида мойжувоз ташкил қилажагини баён қилди. Бу ҳаммага маъқул тушди. Ҳозир қишлоқда мойжувоз ишлаб турибди. Аҳоли мойжувоз хизматидан мамнун. Яқинда Некбой ака яна партия ташкилоти котиби ҳузурига келди. Хўжалик марказий қўрғонида тўқувчилик цехини йўлга қўйишга кўмаклашишларини сўради. Эндиликда цех қуриш учун саъй-ҳаракатлар бошлаб юборилди. У ишга тушгач, саксон киши иш билан таъминланади.

Некбой акага ўхшаган ташкилотчи, тадбиркор ХДП аъзолари талайгина: Карим Ҳамроев, Санъат Ҳикматов, Умр Худойбердиев, Ахтам Бафоев, Абдулла Бозоров... Бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин.

Хўжалик қишлоқларини кезамиз. Қишлоқ атрофида 210 гектар ерга кузги дон экилган. Газлаштириш эса ниҳоясига етган. Ёмғир, Темирхўжа қишлоқлари, хўжалик маркази аҳолиси водопровод сувидан баҳраманд. Пески, Питмон, Шўробод, Қандали, Саноат, Распонтоп қишлоқлари аҳолиси ҳам тоза ичимлик суви билан таъминланяпти. Хуллас, ҳеч ким турмушидан нолимайди. Сабаби партия ташкилоти хўжалик бошқаруви билан яқин ҳамкорликда иш олиб боряпти. Шу боис ижтимоий ҳимоялаш, хусусийлаштириш ва бошқа тадбирлар бекаму-кўст амалга оширилган. Ҳа, партия аъзолари ташаббускор бўлса, бозор муносабатларига ўтиш йўлидаги қийинчиликлар аста-секин бартараф этилишига шубҳа йўқ.

Даврон БАҲРОНОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг уч йиллигига

МИЛЛАТ ВА МИЛЛИЙ МУНОСАБАТЛАР

Жаҳоннинг ярмини ўз исканжасига олиб, бутун дунё халқларининг осойишталиги ва тинчлигига таҳдид солиб келган буюк тоталитар империянинг емирилиши Марказий Осиё халқлари олдида янги ҳаёт йўлини очди, жаҳон миллатлар ҳамдўстлигидан муносиб ўрин олиш имконини туғдирди. Мазлум халқлар ўз бошларидан кечирган зулматли кунлар ўрнини саодатли тонг нури эгаллай бошлади. Мустабид ҳокимият ва қизил парда орқасида даҳшатли ва шафқатсиз зулмларга мубтало бўлган халқлар ўз миллий мустақиллигини қўлга киритдилар. Бунинг натижасида миллат, Ватан, миллий давлат, миллий манфаатлар, миллий хавфсизлик, миллий ифтихор хусусида тушунчалар ва ғоялар кенг жамоатчилик фикридан ўрин олиб, миллатнинг, шахснинг ўз-ўзини англашида муқаддас ғояларга ва илмий изланиш манбаларига айланмоқда. Булар ҳаммаси ҳурриятнинг оқибатидандир. Мана шу буюк неъматни — ҳурриятни муқимлаштириш, уни суиистеъмол қилишдан сақланиб, сафсатабозлик, мафкурабозлик, сиёсатбозлик воситаларига айлантирмасдан, балки озод Туркистон халқлари ҳаётининг ажралмас қисмига, анъанасига, турмуш тарзига айлантириш жоиздир.

Миллий мустақилликнинг моҳиятини ҳуррият белгилайди. Чунончи истиқлолни сақлаб қолиш, уни мустаҳкамлаш ва ҳаётимизда жорий этиш чора-тадбирлари, амалий воситалари ҳамда назарий тамойилларини яратиш — миллий мустақиллик ғоясини шакллантириш демакдир. Бу ғоянинг маънавий асослари имон, диёнат, ахлоқ, виждон ва ирфон, яъни маънавий поклик, ахлоқий соғломлик, самимийлик, кишиларнинг бирбирларига муҳаббати, ишончи, миллий ҳамжиҳатлик, ватандошлик ҳис-туйғуларига асос солишдир. Биз кириб келаётган янги оламнинг, миллий мустақилликнинг пойдевори шу асослар устига қурилади.

Миллий мустақилликнинг **моддий асосини** бозор иқтисодиёти, кўпмулкчиликдан иборат ишлаб чиқариш муносабатлари; **юридик негизини** Ўзбекистон Конституцияси; **сиёсий негизини** ҳуқуқий давлат; **ғоявий асосини** миллий анъаналар, маданий ва маънавий қадриятлар; **ижтимоий асосини** кўпфикрлик ва кўпфирқалик, демократия ва инсон ҳуқуқини ҳимоя қилиш тамойиллари ташкил этади. Кўринадики, миллий мустақиллик — мураккаб, кўптармоқли масала, унинг ҳар бир томони махсус ўрганиш мавзуи бўлиши мумкин. Шу боисдан мен масаланинг фақат бир томони — биз фойдаланаётган иборалар, терминлар хусусидагина баъзи фикрларимни баён қилмоқчиман.

Бугун биз тоталитар тузум мафкурасини ўзбошимчалик ва қонунсизлик, шахс ҳуқуқларини оёқ ости қилиш сиёсати деб қоралаймиз. Сталин ва унинг гумашталари амалга оширган ёвузликлар ошкор этилди. Аммо сталинизм руҳида талқин қилинган кўпгина ижтимоий, сиёсий, фалсафий, ахлоқий, ҳуқуқий тушунчалар ҳанузгача тўлиқ барҳам топгани йўқ.

«Халқлар отаси» аталмиш Сталин томонидан миллат ва миллатчиликка берилган таърифлар, ҳаммага яхши маълум. Шундай экан, бугун миллий мустақиллик, миллий ривожланиш, ҳуқуқий давлат концепцияларини яратишда бу терминлардан қандай фойдаланамиз, уларни қайта фикрлаш, қайта талқин қилиш лозимми ёки йўқми? Кишиларнинг ижтимоий ва шахсий онгларида ҳанузгача сақланиб келаётган ўлик ақидаларни, мафкуравий андозаларни, хурофотларни бартараф этмасдан, ижтимоий тафаккуримизни мафкурабозлик, сиёсатбозлик исканжаларидан озод қилмасдан туриб, мустақиллик мафкурасини шакллантириш, мустақил давлат асосларини кўриш мумкинми? Ҳодисаларга бир томонлама ёндашув тамойили — догматизм ва ҳақиқатни билиш назарияси сифатида ақидапарастликка асосланган ҳолда бугунги кун талаблари ва эҳтиёжларига муносиб янги дунёқарашни шакллантириш мумкинми?

Барча дарсликлар, маълумотномаларда ўз вақтида Сталин миллатга берган таъриф келтирилади. Тарихий бирликнинг беш белгиси (тил, маданият, психологик, ҳудудий ва иқтисодий бирлик)дан ташқари, унинг муҳим уюштирувчи негизи сифатида дин истисно этилади. Миллат этнос, этник бирлик эмас, балки кишиларнинг тарихан шаклланган бирлигидан иборат кўплаб этнослар, элат ва халқларнинг ўзига хос қотишмаси, синтези сифатида вужудга келади. Шу сабабли давлат (ҳар бир халқнинг ўз-ўзини бошқарув қуроли сифатида), миллий суверенитет, миллий манфаатлар ҳар қандай миллатнинг энг муҳим компонентлари ҳисобланади. Сталиннинг миллатга берган таърифида булар тилга олинмаган. Ваҳоланки, тил, маданият, ҳудудий бирлик ҳар қандай этник уюшма — қабила, элатларга хос хусусиятлардир.

Миллат — бу давлат ёки давлат бирлашмасига уйғун нарсадир, миллий манфаатлар эса — мамлакатнинг қандайдир синфлар ёки миллий бирликлар манфаатларидан холидир. Шу сабабли миллий манфаатлар муайян миллат (давлат)га мансуб бўлган синфлар, этник гуруҳларнинг умумий ҳаракат дастури сифатида майдонга чиқади. Масалан, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти аслини олганда турли халқлар ва элатларнинг эмас, балки уюшган давлатларнинг ташкилотидир: БМТнинг ҳар бир аъзоси муайян бир элат ёки халқ сифатида эмас, балки яхлит бир давлат сифатида тан олинади. Америка миллати кўплаб халқлардан — инглиз, француз, немис, рус, хитой, япон ва ҳоказолардан ташкил топган. Унинг шаклланишида ана шу этник компонентлар асосий эмас, балки таркибий қисмлари холос. Америка миллатининг шаклланишидаги асосий компонент — бу давлатдир, чунончи миллат муайян элат ва халқлар давлат бирлигининг ифодасидир, унда давлат уюштирувчи ва жипслаштирувчи негиз ҳисобланади.

Бугунги кунда миллий мустақиллик мафкурасини ишлаб чиқиш аввало миллат тушунчасини қайта фикрлаш асосида унинг асосий компонентлари бўлмиш давлат, миллий суверенитет, миллий манфаат, миллий хавфсизлик, миллий экономика каби категорияларни фалсафий, сиёсий, ҳуқуқий ва социологик жиҳатлардан ҳар томонлама ёритиш зарурлигини талаб қилади. Ҳуқуқий давлат концепциясини яратиш миллий мустақиллик мафкурасининг муҳим назарий масалаларидан биридир. Бу масалада доҳийларнинг давлатга берган мафкурабозлик таърифлари асос бўла оладими? Давлатчилик қандай асослар устига қурилиши керак, у қонунга асосланадими ёки мафкурагами?

Газета ва журналларимизда яхлит давлат мафкурасини яратиш ҳақида фикрлар юритилмоқда. Давлат идеологияси ва давлатчилик идеологияси — бир нарса эмас: биринчиси 70 йил мобайнида жамиятимизда ҳукмронлик қилди, иккинчиси эса давлатчиликнинг назарий (сиёсий, ҳуқуқий, ғоявий) тамойилларини яратиш, унинг конституцион муассасаларини барпо этиш демакдир. Миллий мустақиллик мафкураси давлатчилик ғоясини шакллантириш асосига қурилади. Миллат муайян этник бирликнинг эмас, балки муайян бир давлатга тобе турли элатлар ва халқлардан таркиб топган кишиларнинг тарихий бирлигидир. Шунга кўра ўзбек миллати мустақил Ўзбекистон ҳудудидаги барча этник гуруҳлар ва халқлар бирлигининг ифодаси бўлиб вужудга чиқади. Ҳозирнинг ўзида Ўзбекистон миллий банки, миллий армияси деган иборалар ҳаётимизга сингиб бормоқда. Булар тор маънода этник тушунчалар эмас, балки давлатчиликнинг ифодасидир: миллий банк — бу давлат банки.

Миллат тушунчасидан келиб чиққан миллатчилик сўзи адабиётимизда, кундалик турмушимизда бутунлай ёт мафкура сифатида қабул қилинади. Аслида миллатчилик назария-таълимот сифатида миллатнинг мавжудлиги ва фаолияти асосларини, унинг келажак тараққиёт йўлини, истиқболини, ўз мустақиллигини сақлаш ва ҳимоя қилиш тамойилларини ҳамда амалий воситаларини белгилаб берувчи ғоялар ва ҳуқуқий меъёрлар тизимини ўз ичига олган бир дунёқарашдир. Биз бугун фикр қилаётган миллий мустақиллик мафкураси ҳам мана шундай изланишлардан биридир. Оврупо мамлакатлари учун миллатчилик, аниқроқ айтганда, миллатпарварлик, ўз тақдирини ўзи ҳал қилишга бўлган интилишлар,— тарихий ривожланишнинг ўтилган босқичидир. Африка ва Осиё мамлакатларида миллий мустақилликка эришган давлатлар учун миллатпарварлик бой берилган давлат тузуми ва оёқ ости қилинган миллий адолатни тиклаш, ўз миллий манфаатлари ва қадр-қимматини фаол ҳимоя қилиш, миллий ўзликни англаш қоидалари ва тамойилларини ишлаб чиқишга қаратилган изланишларнинг муайян бир назарий ифодасидир. Миллатпарварлик миллий ҳамжиҳатлик ғоясининг назарий ифодасидир.

Умуман миллатчиликка реакцион мафкура деб қарамасдан (бундай қараш сталинизм идеологиясининг онгимиздаги асоратидан), балки миллатнинг тараққиёт йўлини белгилаб берувчи концепция ёки таълимот сифатида ёндашмоғимиз керак. Миллий мустақиллик мафкураси, назаримда, миллий давлатни барпо этиш, унинг асосларини яратиш тўғрисидаги таълимот сифатида миллатчиликнинг, яъни миллатпарварликнинг ифодасидир. Миллат, миллий давлат, миллий манфаат, миллатчилик, миллий-этник хурофатлар каби тушунчалар ўз ҳаётимиз ва тарихимизга нисбат этилган ҳолда ҳеч қачон жиддий илмий изланишлар мавзуи бўлмаган.

Ўзбекистон ўз миллий мустақиллигини мустаҳкамлаш борасида дадил қадам қўйиб келмоқда. Отабоболаримизнинг кўп авлодлари миллий давлат тузуми ғоясини орзу қилганлар ва бу ғоя учун курашганлар. Бу эзгу орзу бизнинг давримизда амалга ошди. Энди мана шу буюк неъматни — ҳурриятни сақлаб қолиш, уни муқимлаштириш ва ҳимоя қилиш амалиёти Ўзбекистоннинг барча ижтимоий кучлари ва халқларини жипслаштиришни, ҳамжиҳатлик билан меҳнат қилишни, давлатимизнинг ҳуқуқий асосларини шакллантиришни талаб этади.

Абдумалик ОРИПОВ,
фалсафа фанлари доктори, профессор.

ҚОРАКЎЛЧИЛАР КЕНГАШИ

● САМАРҚАНД. Бу ердаги республика «Қоракўл» ишлаб чиқариш бирлашмасида Марказий Осиё мамлакатлари қоракўлчи олимлари ва мутахассисларининг илмий-амалий анжумани бўлди. Унда иқтисодий ислоҳотлар шароитида қоракўлчилик истиқболи тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Мутахассислар хўжалик юритишнинг самарали усуллари, ветеринария-санитария хизматини яхшилаш, наслчиликни такомиллаштириш, озуқа базасини мустаҳкамлаш, маҳсулотни сақлаш ва қайта ишлаш борасида тажриба алмашди.

ПОЙТАХТ ОҚМОЛАГА КЎЧАДИ

● АЛМАТИ. Қозоғистон Олий Кенгашининг ялпи мажлисида республика Президенти Нурсултон Назарбоевнинг мамлакат пойтахтини Оқмола шаҳрига кўчириш ҳақидаги таклифи тасдиқланди.

Н. Назарбоев пойтахтни кўчириш республика манфаатларига мос келишини таъкидлади, зеро Алмати шаҳри Қозоғистоннинг энг жанубий қисмида, Оқмола эса марказда жойлашган. Мамлакатни бу ердан бошқариш осон кечади ва кам харажат талаб қилади.

МУВАФФАҚИЯТЛАР ЗАМИНИ

● ТОЖИКИСТОН Республикаси деҳқонлари мева, сабзавот ва полиз экинларидан мўл ҳосил олдилар. Баҳорги экин экиш пайтида Ўзбекистон Республикасининг Тожикистонга уруғлик, ёқилғи-мойлаш материаллари ва бошқа соҳаларда кўрсатган ёрдами ана шундай муваффақиятларга замин яратди.

Ҳозир ҳосилни йиғиб-териб олиш ва шартнома асосида Ҳамдўстлик мамлакатларига жўнатиш қизғин давом этмоқда.

СЕССИЯ ЧАҚИРИЛДИ

● ДУШАНБЕ. Тожикистон Республикаси Олий Кенгаши Президиуми Олий Кенгашининг 12-чақириқ, 19-сессиясини 1994 йилнинг 20 июль куни чақириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Сессия кун тартибига Тожикистон Республикасининг фавқулодда давлат бюджети лойиҳаси, солиқ тизими асослари тўғрисидаги ва бошқа масалалар киритилган.

ҚИРҒИЗИСТОНГА МОЛИЯВИЙ ЁРДАМ

● Германия Федератив Республикасининг ҳукумат делегацияси Қирғизистон Республикаси раҳбарлари билан ўзаро молиявий ва техник ҳамкорлик тўғрисида музокаралар ўтказмоқда.

Куни кеча эса Жаҳон банки Қирғизистон Республикасига бозор муносабатларига ўтиш даврида аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш учун 17 миллион доллар қарз бериш ҳақида қарор қилди.

ЮНЕСКО ВАКИЛИ ТАШРИФИ

● ЮНЕСКО вакили Марлено Буш бир неча кун мобайнида Душанбе шаҳрида бўлиб, болаларга хизмат кўрсатиш муассасалари билан танишди.

«Гули умид» болалар театри», республика қўғирчоқ театрини кўздан кечирган Марлено Бушнинг айтишича, ЮНЕСКО ушбу муассасаларга 26 минг АҚШ доллари миқдорида ёрдам кўрсатади.

ЯНГИ ЗАВОД ҚУРИЛАДИ

● Помир тоғлари шифобахш ўсимликларга бой. Ҳозирги кунда бу ердаги шифобахш облепиха (жирғаноқ) ўсимлиги ва ёнғоқзорлар майдони 250 гектарни ташкил этади.

Шифобахш ўсимликлардан шу ернинг ўзида дори тайёрлаш мақсадида 1992 йили фармацевтика заводи қуришга киришилган, бироқ иш охирига етмаганди. Яқинда завод қурилиши яна бошлаб юборилди. Қурилишга Ҳамдўстликнинг барча мамлакатлари ёрдам кўрсатмоқда.

(Марказий Осиё ахборот агентликлари ва газеталаридан олинди).

Партия ахбороти

ИШОНЧЛИ ЗАМИН

Пискент туманида Ўзбекистон ХДП Тошкент вилоят кенгаши билан Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи вилоят қўмитаси фаолларининг қўшма семинар-кенгаши бўлди. Уни вилоят партия кенгаши биринчи котиби Ўктамжон Турғунов бошқарди.

Семинар-кенгашда ўсиб келаётган ёш авлодни ватанпарварлик, меҳнатсеварлик, халқимиз ва мамлакатимизга чексиз садоқат руҳида тарбиялашда Ёшлар қўмитаси билан амалий ҳамкорлик қилиш йўл-йўриқлари аниқлаб олинди. Ёшлар олдида турган қатор муаммолар ва уларни ҳал қилиш йўллари тўғрисида алоҳида тўхталиб ўтилди. Ў. Турғунов вилоят партия ташкилоти ёшларга моддий ҳамда маънавий кўмак беришга ҳамиша тайёр эканлигини айтди.

Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент вилоят қўмитасининг биринчи котиби Наима Жабборова ҳам ўз сўзида Ёшлар Иттифоқининг Ўзбекистон ХДП ташкилотлари билан амалий ҳамкорлик қилиш ва оммавий-сиёсий ишларни янги босқичга кўтариш фурсати етганлигини гапирди. Ёшлар ўртасида ишсизликни камайтириш, уларни пухта ижтимоий ҳимоялаш, билим олишлари, самарали меҳнат қилишлари учун шарт-шароит яратишга эътиборни кучайтириш лозимлиги қайд этилди. Ёшлар Иттифоқи туман ва шаҳар қўмиталари ўз амалий фаолиятларида Ўзбекистон ХДП туман ва шаҳар кенгашлари орттирган тажрибага ҳамда халқ орасидаги обрў-эътиборига таяниши лозимлиги таъкидланди.

Ушбу тадбир вилоят партия ташкилотлари билан Ёшлар қўмиталарининг келгусидаги амалий ҳамкорлигига ишончли замин яратиши шубҳасиз.

Абдунаби МАННОПОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

• Ечимталаб муаммо

ҚОРАКЎЛЧИЛИК ШУҲРАТИ ҚАЙТА ТИКЛАНАДИМИ?

Бозор муносабатлари даврида харидоргир маҳсулотлар иқтисодиёт мезони ҳисобланади. Айниқса, жаҳон бозори талабларига мос—фақат валюта билан баҳоланадиган маҳсулотлар эса фойданинг кони. Бу ўринда қоракўлчилик маҳсулотлари, жумладан қўй жуни ва қоракўл тери муҳим аҳамият касб этади. Масалан, бундан 10—15 йил муқаддам жаҳон бозори пештахталарини Бухоро қоракўли безаган бўлса, эндиликда бу ўринни Жанубий Африка ва Афғонистон мамлакатларида етиштирилаётган терилар эгаллаб кетди.

Хўш, нега шундай бўлди? Нима учун бир пайтлар машҳур бўлган Бухоро қоракўлининг шуҳрати бу қадар тушиб кетди? Наҳотки, Қизилқум сарҳадларида, қўйингки, Нурота, Конимех, Томди томонларда сермаҳсул, зотдор қўйлар камайиб кетган бўлса?! Ахир яқин йилларгача Қизилқум қўйлари наслдорлик ва маҳсулдорлик жиҳатидан донг таратган эдику!

Ҳа, ҳамма гап шунда-да. Турғунлик давридаги ўзбошимчаликлар, сунъий қон қуйишлар қўйчиликни тамоман издан чиқарди. Натижада жун, қоракўл тери сифатига путур етди. Энг муҳими, наслчилик ишлари бузилиб кетди.

Шунга ўхшаш ечимталаб муаммолар боис куни кеча Нурота туманида Навоий вилояти қоракўлчиларининг мавсумолди кенгайтирилган семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Унга қоракўлчиликка ихтисослашган Учқудуқ, Конимех, Нурота, Томди туманлари ҳокимлари, ҳокимлар муовинлари, хўжалик раҳбарлари ва мутахассислар таклиф этилди. Семинардан кўзда тутилган мақсад битта: қоракўлчиликда наслчиликни тубдан яхшилаш ва ана шу йўл билан сермаҳсул қўйлар бош сонини кескин кўпайтиришдир.

Семинарни республика қишлоқ хўжалик вазирининг ўринбосари Х. Исканов очди ва қўйчиликдаги бугунги аҳвол, ҳал этилиши лозим бўлган вазифалар хусусида тўхталди. Шундан сўнг вилоят «Қоракўл» ишлаб чиқариш бирлашмаси директори А. Назаров сўзга чиқиб, чорва маҳсулотлари сифатсизлиги, айниқса харидоргир бўлмаган қоракўл терилар етиштирилаётгани ҳақида куюнчаклик билан гапирди. Нотиқ селекция-наслчилик ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилгани, кадрлар малакасини ошириш зарурлигини уқтирди. Рентабеллиги паст, иқтисодиёти заиф Ю. Гагарин номли, «Дўстлик», «Янги чорва», «Меҳнатобод», «Кармана» сингари қатор хўжаликлар мисол тариқасида кўрсатиб ўтилди.

Наслчилик ишини яхшилаш, зотдор қўйлар бош сонини ошириш борасидаги ибратли таклифлар билан чорвашунос олимлар — В. Холбоев, С. Асомов, қоракўлчилик илмий текшириш институти директори Ж. Ризаев ҳам сўзга чиқишди.

Анжуман иштирокчилари пировардида қоракўлчиликни ривожлантиришда наслчиликни тубдан яхшилаш кераклигини эътироф этишди. Бу сингари семинар-кенгашларни мавсум олдидан бошқа вилоятларда ҳам ўтказиш зарурлиги қайд этилди.

Музаффар ШАРОПОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

САВДО УЙИДА КИЧИК КОРХОНА

Хўжайли шаҳридаги универсам магазини марказий «Дўстлик» савдо уйи ҳиссадорлик жамоасига айлантирилди. Савдо уйи ходимлари харидорларга хизмат кўрсатишнинг турли усулларидан кенг фойдаланмоқдалар. Жумладан, республиканинг барча вилоятларидан шартнома асосида халқ истеъмоли моллари келтириб сотиш йўлга қўйилди. Харидорлардан буюртмалар қабул қилишга ўтилди.

Савдо уйининг биринчи қаватида хўжалик ва маданий моллар, трикотаж буюмлари, болалар оёқ кийимлари, озиқ-овқат бўлимлари, иккинчи қаватда эса эркаклар ва хотин-қизлар кийим-кечаклари, пойабзаллар, газламалар, упа-элик билан савдо қилиш бўлимлари ишлаб турибди.

— Ҳозирги пайтда харидорларнинг кундалик эҳтиёжларини қаноатлантириш осон эмас, — деди савдо уйи жамоаси бошқаруви раиси А. Юсупов. — Қўшимча цехлар ташкил қилиб, харидорлар учун энг зарур кундалик моллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришни ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда. Савдо уйи ҳузурида яқинда гилам, палос тўқийдиган, кийим бичиш-тикиш цехлари, нонвойхона ташкил этдик.

Шу йилнинг ўтган беш ойида 78 квадрат метр гилам савдога чиқарилди. Кийим тикиш цехида эса 12 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди ва сотилди. Ҳадемай нонвойхонада иссиқ оби нон ёпила бошлайди. Бу ерда чойхона ҳам ишлаб турибди. Йил охиригача 120 квадрат-метр гилам тўқиб чиқариш, 20 миллион сўмлик кийим-кечак тайёрлаш режалаштирилди.

Реимбой ЕШИМБЕТОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

• Соғлом авлод учун

РУҲИЙ МАДАД

Ўзим уй бекасиман. Ўзбекистонимиз мустақил бўлиб телевизорни кўп кўрадиган бўлдик. Энди ҳар ҳолда тез-тез ўзгаришлар бўляпти. Нима десангиз ҳам ҳар бир янгилик қишлоқдаги маъракаю йиғинларда айллар ўртасида кенг муҳокама қилинади. Яқинда Президентимизнинг болаларнинг пулини оширгани биз оналарнинг кўнглимизни шод этди-да.

Қаҳрамон онаман, 6 ўғил, 5 қизни тарбиялаб вояга етказдик. Ўнта бўлса ўрни бошқа дейсизу, ҳар бирининг оёққа туриши ҳам осон кечмаган. Энди ҳаммаси ишқилиб ўзи билан ўзи тинчиси деймиз денг. Худога шукур, фарзандларимиздан хурсандмиз. Қишлоғимизда мен каби қаҳрамонлар ҳам талай. Қаерда бўлса, гап бермаймиз. Шуларнинг кўрган-кечирганларидан келиб чиқиб айтиш керакки, давлатимиз оналар ва болалар учун қилаётган бу қимматли ишларнинг бари савоб, ҳам оилаларга катта руҳий мададдир.

Боғлон НОРҚЎЗИЕВА,
Қаҳрамон она, Бахмал тумани, Ўсмат қўрғони.

ДИЛДАГИ ГАП БЎЛДИ

Касбим ўқитувчилик. Уч фарзандим бор, каттаси бу йил мактабга борадиган. Сир эмас, аёл киши учун фарзанд тарбияси, уни эл қатори ўстириш ҳар нарсадан ҳам муҳим. Яқинда Президентимизнинг болалар нафақасини тартибга солиш ва ошириш тўғрисидаги ғамхўрликлари биз муаллимлару ота-оналарни беҳад қувонтириб юборди. Шу боис яқинда мактабимиз муаллимлари билан дилдан суҳбат уюштирдик. Мураббийларнинг ҳаммаси ҳам энг аввало ота-она. Уларнинг ҳар бири болаларга тўланадиган нафақа 25 баравар ошганини, бу кам таъминланган, болажон оилалар рўзғорига анчагина қувват бўлишини қувонч билан таъкидлашди.

Муаллимларимизнинг аксарияти хотин-қизлар. Мана, Президентимиз ҳиммати билан фарзандли бўлган жувонларимизга яхшигина «суюнчи» пули бериладиган бўлди. Кўраяпсизми, бозор иқтисоди даврининг ўзига хос қийинчиликлари, минглаб ташвишлари бўлишига қарамай ҳукуматимиз келажагимизнинг эгаси бўлмиш фарзандлар камоли, соғлиғига бош мақсад сифатида қарамоқда.

— Биз бундай сиёсатнинг қадрига етишимиз керак,—деди мактабимиз директори Мурод ака Назаров.— Ҳар бир ўтаётган дарсимиз болаларда Ватанга меҳр уйғотсин, улар онага, шу юрт, шу тупроққа эҳтиром нималигини тушуниб етсинлар.

Мактаб директори бўлгани учун эмас, гаплари кўнгилга мос тушгани боис биз Мурод аканинг фикрига қўшилиб, дарсларни янада мазмунлироқ ўтказишга, тийрақлик-ла ишлашга аҳд қилдик.

Мусалламхон БОЗОРБОЕВА,
Самарқанд вилояти, Жомбой туманидаги 8-мактаб муаллимаси.

ISC

ISC га ҚЎЙГАН ОМОНАТИНГИЗ ХОСИЛДОР ЕРГА ЭКИЛГАН УРУҒ СИНГАРИ МЎЛ ХОСИЛ БЕРАДИ.

32-56-92, 44-51-85, 55-98-49, 34-57-39.

● «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» ГАЗЕТАСИ ВА «МУШТУМ» ЖУРНАЛИ ҚЎШМА РЕЙДИ

Халқимиз «Отанг бозор, онанг бозор» деб, бежиз айтмаган. Модомики, бозорларимизга ота-она нисбати берилган экан, бунинг замирида катта ҳикмат ётибди. Дарҳақиқат, бозорлар юртимиз кўрки, халқимиз фазилатларининг ўзига хос кўзгуси бўлмоғи даркор.

Шу жиҳатдан олганда, Ўзбекистонимиз бозорларига кейинги пайтларда катта эътибор берилмоқда. Буни аввало, бозорларнинг шарқона қиёфа касб этаётганида, деҳқонларга, умуман барча сотувчи ва харидорларга қулай имкониятлар яратилаётганида кўриш мумкин.

Зотан, халқимизнинг турмуш тарзи, маданияти, фаровонлиги бозорларда ҳам намоён бўлади. Хўш, амалда шундайми? Биз шу саволга жавоб топиш учун шаҳримиз бозорлари сари йўл олдик.

Тошкентнинг энг қадимий савдо ўчоқларидан бири, 650 ўринга мўлжалланган Миробод бозоридамиз. Асримиз бошида қурилган бу бозор анча эскириб қолган бўлсада, саранжом-сариштa, маҳсулотлар турларига қараб расталарга жойлаштирилган. Бозор маъмурияти билан тузилган шартномага кўра Тошкент вилояти хўжаликларидан дала неъматлари ни олиб келиб ўзларига ажратилган махсус жойларда нисбатан арзон нархларда сотилмоқда. Бу ерда картошканинг нархи 4—6 минг, қовун-тарвуз килоси 3—4 минг, помидор 2—3 минг сўм-купондан сотилмоқда. Бозорнинг шинамгина ўз савдо корхонаси дўконида хўл ва қуруқ меваларнинг барча турлари бор. Олибсотарлар кўзга ташланмайди. Деҳқонлар учун салқин ичимликлар сотилмоқда. Бозор маъмурияти бепул яхна чой ташкил этганлигидан деҳқонлар миннатдор.

— Бундоқ ўйлаб қарасак, чиндан ҳам анча хотиржамликка берилиб, боқибеғам бўлиб кетган эканмиз,— деб гап бошлади бозор директори Абдужалил Қодиров.—Президентимиз Вазирлар Маҳкамасининг 25 июнда бўлиб ўтган йиғилишида жонкуярлик билан сўзлаган нутқи бизни ҳушёрликка чақирди. Дарҳақиқат, бозорларимизда деҳқонга нисбатан олибсотарлар ёмон қовуннинг уруғидек кўпайиб кетган экан. Бизга солиқ инспекцияси, ички ишлар идоралари ёрдамга келишди. Кучларни бирлаштириб, астойдил ишга киришдик. Натижада бир ҳафта ўтмаёқ бозор кўриб турганингиздек қиёфа кашф этди.

Бозор расталари кундашунда чайқовчиларга эмас, ўз эгаларига ажратилмоқда. Сотувчиларга тарози тарқатиш пайтидаёқ улар келтирган маҳсулотларнинг ўзлари етиштирганликлари ҳақида ҳужжатлар талаб қилинади.

Тошкент шаҳар ва вилоят транспорт корхоналари билан деҳқонларни юклари билан олиб келиш ва қайта олиб бориб қўйиш учун аниқ шартномалар тузилган. Бозорда сўм-купон ва янги сўмимизнинг қадрини ошириш, улардан тенг фойдаланиш юзасидан кенг тарғибот ишлари амалга оширилмоқда.

Миробод бозорида бу каби тартиб-интизомнинг ўрнатилиши ўз-ўзидан бўлмаяпти, албатта. Қоидабузарлардан мусодара этилган маҳсулот ва буюмларнинг умумий қиймати 5 миллион сўм-купондан зиёдни ташкил этди. Қоидабузарларнинг касб-ҳунари ҳам хилма-хил. Масалан, Лида Ким, Д. Ҳамроқулова Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган тамаки маҳсулотларига «шапка» кийдириб сотишга устаси фаранг бўлса, А. Мамедова кийим-кечак олиб сотишда мўмай фойда кўраётганида қўлга тушди. Ш. Шомирзаев «Тошкент суви», М. Усмонов пиво олиб сотишнинг ҳадисини олган эканлар. М. Ғаниева, И. Абдуллаев, Р. Қодиров кабилар эса уялмай-нетмай бодринг, помидор, ўрик, карам каби қишлоқ хўжалик маҳсулотларини олиб сотишда ҳамён қаппайтираётганида тузоққа илинишди.

Миробод бозорида амалга оширилаётган бу каби тадбирлар у ёки бу даражада шаҳримиздаги бошқа бозорларга ҳам тааллуқли. Олой бозорида ташкил этилган савдо ярмаркаси кутилган натижани бермоқда. Бу ишда айниқса, Юқори Чирчиқ, Қибрай ва Чиноз туманларидаги хўжаликлар намуна кўрсатишмоқда. Улар томонидан бу ерда шу ойнинг дастлабки ўн кунлигида 100 тоннага яқин картошка, 140 тоннадан зиёд сабзавот, 105 тоннага яқин хўл мева, 40 тоннадан зиёд дон, 5 тоннага яқин гўшт ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари олиб келинди. Бозордаги нарх-навонинг ярим миқдоридан арзон сотилди. Бу эса анча арзонгарчиликка сабаб бўлди.

Бироқ, нарх-навони туширишга туртки бўлгувчи ҳамма идоралар ҳам ҳозир шундай ишлаяптилар, деб бўлмайди. Масалан, Ҳожиакбар Каримов бошчилик қилаётган хусусий жамоа дўконини олиб кўрайлик. Бу дўкон Тошкент, Қибрай туманлари хўжаликларидан маҳсулот олиб келиб, бозордаги нарх-навонинг тушишига хизмат қилиши керак. Бироқ, биз борган куни сотувга қўйилган олма, лавлаги, лимон ва бошқа маҳсулотларнинг нархи бозордагидан қолишмайди-ю, сифат жиҳатидан анча паст. Айрим маҳсулотлар сотилмай туравериб қуриб-қовжираб кетган бўлса-да, нархи ўзгартирилмаган.

— Мана бу сўлиб, моғорлаб қолган гармдорини килосига 8 минг сўм-купон нарх қўйибсиз. Уни ким сотиб олади?

— Кечирасизлар, ҳозироқ уни пештахтадан олиб ташлаймиз.

— Мана олмангизнинг бозорда килоси 3 минг сўм-купондан сотиляпти, сизда эса 4 минг сўм-купон экан?

— Олишади. Агар олишмаса тушдан кейин нархини туширамиз.

Ҳожиакбар Каримовнинг бу жавобларидан таажжубланиб бозор расталари сари йўл олдик.

Маълумки, нарх-навонинг ошишига транспорт баҳосининг юқорилиги жиддий таъсир этмоқда. Дарвоқе, ўз маҳсулотларини бозордаги ярмаркага олиб келиб сотаётган «Гулистон» жамоа хўжалиги раисининг муовини Эркин Бегматов ҳам худди шу соҳа катта қийинчилик туғдираётгани ҳақида куйиниб гапирган эди. Унинг фикрича, 20 августгача давом этадиган бундай ярмаркаларга маҳсулот олиб келиб сотиш учун хўжаликларга алоҳида ёнилғи ажратилмаса бўлмайди.

Бозорнинг кириш қисмида одамлар гавжум. Бу ерни очиқ майдондаги «қўлбола» дорихона десак ҳам бўлади. Тўғри, бундан ўн-ўн беш кун илгари дорифурушлар бу ерда бемалол савдо қилишар эди. Эндиликда уларнинг иш жараёни яққол кўзга ташланмайди. Бироқ, савдо авжида. Улар эндиликда дорини эмас, уларнинг номлари ёзилган рўйхатни кўтариб юришибди. Тўғри-да, шундай қилишса бирор текширувчи сўраб қолса «менга шу дорилар керак эди» деб қўя қолишади. Лекин, улар чучварани хом санаяптилар. Бундай таъқиқланган иш билан шуғулланганнинг ҳолига «вой» бўлади. Биз борган куни Тошкент аграр дорилфунунининг 1-ётоқхонасида яшовчи А. Эргашев, Симферополь шаҳрилик Т. Емельянова, юнусободлик Ф. Габбасова, Ҳамза туманилик Л. Пак каби бир қатор дорифурушлар солиқ инспекцияси ходимлари қўйган тузоққа илинишди.

Номи билан бозор бозорда! Бу ерда анқонинг уруғидан бошқа ҳамма нарса топилади. Бироқ савдо ишлари тартиб қоидалар асосида бўлса яхши. Аммо, қайси гўшага кирманг қоидабузарлар ошдан чиққан тошдек асабни бузади. Дон маҳсулотлари растасида А. Икромов туманилик А. Қўчқорхўжаевнинг дон олиб сотаётганини кўриб таъбимиз хира бўлди. Шайхонтоҳур туманилик Д. Маҳмудов эса ҳеч қандай ҳужжатсиз гўштни сотаётганда қўлга тушди. Юнусободлик М. Иброҳимов эса сут маҳсулотлари растасида ҳужжатсиз бринза сотаётганда унинг иши юзасидан баённома тузилди. Гўшт маҳсулотлари растаси ёнида чинозлик Ҳ. Аҳмедов, Г. Пайшановалар худди ўз уйларида етиштиргандек бемалол балиқ сотиш билан овора.

Мева ва сабзавот растасида тошкентлик Е. Тўлаганов деҳқон келтирган гуручни арзон олиб қимматга пуллаётганида қўлга тушди. Республикамизда ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотларини ҳам дўконларни четлаб, бозорга олиб чиқиб мўмай фойда топаётган текин томоқлар ҳам талайгина. Тошкент туманилик Е. Тошпўлатов, С. Умаров, Мирзо Улуғбек туманилик В. Ким, Ҳамза туманилик Р. Лавренко, Л. Зибенко, К. Шоуловлар худди шундай жирканч иш билан шуғулланишаётганликларининг устидан чиқдик.

Маълумки, бозорларда савдо-сотиқ ишларини озодагарчилик талабларига мувофиқ ташкил этиш муҳим роль ўйнайди. Тошкент шаҳар «Санэпидстанция» ходимлари ўтказган текширувлар шуни кўрсатдики, расталар ва уларнинг атрофларида тегишли шарт-шароитни яратиш озиқ-овқат маҳсулотларини сотишда тиббий қоидаларга риоя қилиш масаласи талабга жавоб бермайди. Тошкент отчопар бозори (директори В. Габрильян) санитария ҳолати ҳам бундан мустасно эмас. Унинг ҳудудига марказлаштирилган иссиқ ва совуқ сув, канализация тармоқлари келтирилмаган. Харидор ва сотувчилар учун қўл ювиш жойлари, ичимлик суви манбалари йўқ. Одамлар уйида тайёрланган айрон ва бошқа ичимликларни антисанитария қоидалари асосида сотаверишади. Биргина шанба ва якшанба кунларида бу бозорда худди шундай иш билан шуғулланаётган ўн тўрт фуқарога 173 минг сўм-купон жарима солинди ва уларнинг маҳсулотлари йўқ қилинди. Шунингдек, баъзилар тегишли рухсатномаларсиз турли хил тортлар ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларини бемалол сотишяпти. Бозор паттачилари эса уларни кўриб кўрмасликка олишдан нарига ўтишмаяпти. Шу ерда жойлашган Акмал Икромов номли акционерлик жамиятига қарашли 6-озиқ-овқат дўконида чанқовбосди ичимликлар, озодалик қоидаларига зид равишда сотилмоқда. «Маъмур» хўжалигига қарашли «Бир зумда» қаҳвахонасининг санитария ҳолати ҳам чидаб бўлмас даражада. Иссиқ сув тармоқлари узиб қўйилган. Электр қайнатгич асбоблари ишламайди. «Самолётсозлар» деҳқон бозорида (директори Ғ. Туропов) ҳам аҳвол бундан беш баттар. Бинонинг иккинчи қаватида хўл мева ва сабзавотларни ювиш учун шароитлар яратилмаган. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг каттагина қисми бозор биносининг ташқарисида сотилмоқда. Ичимлик сув йўқ. Газ сув автоматларининг ташқи кўриниши ғоят ифлос. «Қорақамиш» марказий деҳқон бозори (директори Р. Файзиев), унинг шифокорлар шаҳарчасидаги 2-тиббиёт институти олдидаги шохобчалари шунингдек, «Қўйлиқ» (директори Т. Икромов), «Бешёғоч» (директори Д. Валиев) бозорларидаги аҳвол ҳам ачинарли.

Акмал Икромов тумани ички ишлар бўлими бошлиғи муовини, милиция капитани Ниғматулло Маҳкамов шундай деб қолди:

— Ишимизни Президентимизнинг Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилишда сўзлаган нутқидан келиб чиққан вазифалар асосида ташкил этдик. «Фарҳод» бозорида, унинг атрофида назоратни кучайтирдик. Ҳозир бу ерда кечаю кундуз 24 милиция ходими фаолият кўрсатишмоқда. Натижа ёмон эмас: бозорда кейинги вақтда сезиларли даражада деҳқонларнинг молларига ҳуруж қилиш, қўрқитиб пул олиш, уруш-жанжал ҳолатлари барҳам топди. Тўғри, майда-чуйда тартиббузарликлар учраб турибди. Аммо тартиббузарлар дарҳол жазосини олишяпти.

Участка инспектори милиция капитани Самандар Қаландаров бир нечта мисоллар келтирди:

— Яқинда Акмал Икромов туманида истиқомат қилувчи Муборак Ортиқова Турсуной Алтинбоевадан 100 килограмм картошканинг ҳар килограммини 7.500 сўм-купондан олиб, 8.500 сўм-купонга пуллаётганда қўлга олиниб, суд ҳукми билан 700.000 сўм-купон жарима солинди.

Сирғали туманидан Фотима Файзиева 300 дона тухумнинг ҳар бирини 610 сўм-купондан олиб, 1000 сўм-купонга пуллаётганда қўлга тушди. Яхшигина жарима тўлади.

Мана ҳозиргина бир олибсотарни ушладик. Андижонлик Олимжон Аҳроров уч қоп олмани арзон нархда сотиб олиб қимматига пуллаётганда қўлга тушди ва тегишли жазосини олди.

Биз «Фарҳод» бозоридан кетишга чоғланганимизда бозор авжида эди. Халта, челак кўтарган харидорлар бозор томон шошишмоқда.

Бозор ҳисобчиси Гўли Тожибоеванинг айтишича, «Фарҳод» бозорида бир кеча-кундузда 175 минг тонна қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари сотилар экан.

Андижон вилояти деҳқонлари ўн кун давомида бозорда 965 минг тонна маҳсулот олиб келиб сотишибди.

Бозор бағринг янада маҳсулотларга тўлаверсин!..

Ҳа, бозорларга бўлган муносабатимизни тубдан ўзгартирсак, бинобарин халқимиз маънавият оламига қайтиб келаётган қадриятларимиз билан бойитсак кўнгилдаги иш бўлади. Бу ҳақда жон куйдириш фақат мутасадди шахсларнинг эмас, айни пайтда ҳар биримизнинг фуқаролик бурчимиздир.

Рейд гуруҳи аъзолари:

И. ЗОИИРОВ, М. КАЛОНХОНОВ, А. ОБРУЕВ, А. БЕШИМОВ («Муштум»), Ш. ЖАББОРОВ, А. ТЎРАЕВ («Ўзбекистон овози»).

ЧАЙҚОВБОСДИ

(ЧАЙҚОВЧИ ЁН ДАФТАРИДАН)

Дунёни сув босса бозорга чиқмайди.

* * *

Чайқовчининг кўзи бургутникидек ўткир, бети тимсоҳнинг терисидек қалин, тили асалдек ширин, қўли маймунникидек чаққон, оёғи эса кийикникидек учқур бўлиши керак.

* * *

Бозор бўлмаса дунёни икки ямлаб бир ютардим.

* * *

Чайқовчи бўлиш учун олдин ғурурни аборт қилдириш керак.

* * *

Қасам ичган чанқамайди.

* * *

Молинг қолмаса орингни сот.

БОЗОРБОП МАҚОЛЛАР

Топган гул келтирар, топмаган бир боғ пул.

* * *

Эрни эр қиладиган ҳам бозор, қора ер қиладиган ҳам бозор.

* * *

Пулинг бўлса қаримайсан, маишатдан аримайсан.

* * *

Йигитнинг ризқи бозорда.

* * *

Бозор кўрмаган йигит ҳар мақомга йўрғалар.

* * *

Обрў кетса кетсин, шовла кетмасин.

* * *

Бойларни ҳамма яхши кўради, ҳатто пул ҳам.

* * *

Етти марта кийиб, бир марта сотиб ол.

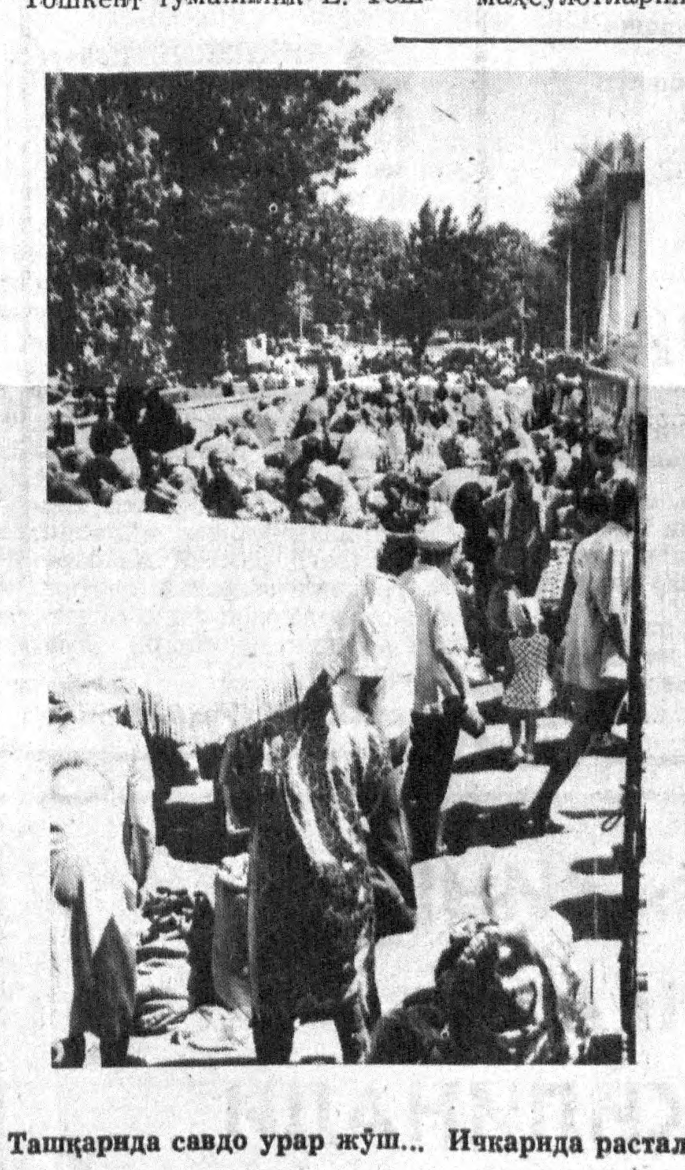

Ташқарида савдо урар жўш... Ичкарида расталар бўм-бўш.!

ҚАЙДАДУР?

Алқисса, Равшанбек йўл юрибди, йўл юрса ҳам мўл юрибди. Отини гижинглатиб, тишларини ғижирлатиб тумонат одам йиғилган бир жойга етиб келибди. Одамлардан, бу ер қаер, деб сўраса, кўсанамо бир киши «Алай» дебди, дўмбоқ бир кампир, бор йўлингдан қолма дегандек, «валай» дебди. Равшанбек разм солиб қараса, ҳамма ўзига таниш қиёфалар эмиш. Шунда у қўлига торини олиб, атрофга аланглаб, бир сўз айтиб турган жойи бу экан.

«Равшанбек» достонидан.

Алай бозор, «валай» бозор,
Нарса-қара талай бозор,
Танлаб-танлаб олай бозор,
Доллар бозори қайдадур!
Моллар бозори қайдадур!

Мешда тўла қимизлари,
Қўшни бовурим қизлари,
Бетлари нақш қирмизлари,
Тенгга бозори қайдадур,
Женгга, бозори қайдадур!

Расталарни оралаган,
Мева-чева саралаган.
Сари сочин қоралаган,
Рубл бозори қайдадур!
Дубл бозори қайдадур!

Копетдоғдан ошиб келган,
Дўғоним деб шошиб келган,
Чўгирмасин қошиб келган,
Манат бозори қайдадур!
Қанат бозори қайдадур!

Қирғиз дўстим, ола қалпоқ,
Ола товдай бўла қалпоқ,
Ҳамёнлари тўла қалпоқ,
Сомлар бозори қайдадур!
Томлар бозори қайдадур!

Чайқовчилар чанқов билмас,
Гар чайқаса анқов билмас,
Қўним билмас, ялқов билмас,
Виждон бозори қайдадур,
Имон бозори қайдадур!

Тутгин сипоҳ! Сичқон кетди,
Каламушу илон кетди,
Чув тушганлар нолон кетди,
Қопқон бозори қайдадур!
Сопқон бозори қайдадур!

Шакар ДЕҲҚОН.

— Хўрозқандни кўтарасига бера қолинг, кампир...

Суръат Салоҳиддинов чизган расмлар.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

БИРИНЧИ ЙИРИК УЧРАШУВ

● ПРАГА. Шу ҳафтада Чехия Республикаси Президенти Вацлав Гавел таклифига биноан Миср Араб Республикаси Президенти Ҳусни Муборак икки кунлик расмий ташриф билан Прагага келади.

Бу икки давлат ўртасидаги биринчи йирик учрашув бўлиб, Ҳ. Муборак Чехия Республикаси Президенти В. Гавел, Бош вазир В. Клаус ва ташқи ишлар вазири Й. Желенец билан музокаралар ўтказади.

МУЗОКАРАЛАР НАТИЖА БЕРМАДИ

● БЕЛГРАД. БМТ Бош котиби махсус вакили Ясуси Акаси Боснияда барқарорликни сақлаб қолиш муддатини узайтириш билан боғлиқ бўлган хатти-ҳаракати зое кетди.

Серблар мусулмон-хорватлар қўйган таклифни қийин талаблар деб тан олмасликлари туфайли музокаралар кутилган натижа бермади.

ТИНЧЛИК ВА БАРҚАРОРЛИК ЙЎНАЛИШИ

● СЕУЛ. Сеул ҳукумати ҳар қандай шароитда ҳам Корея ярим оролида «тинчлик ва барқарорлик йўналиши»ни қувватлайди.

Корея Республикаси ташқи ишлар вазири Хан Син Чу БМТ Бош котиби Бутрос Ғолий билан телефон орқали суҳбатда шуни таъкидлади.

БЕРЛИНГА ТАШРИФ

● БОНН. АҚШ Президенти Билл Клинтон Неапол шаҳридан Бонига келди.

АҚШ Президенти ГФР Федерал Президенти Роман Херцог ва федерал канцлер Хелмут Колл билан учрашувлар ўтказади. Ташрифнинг иккинчи кунида эса Берлинга бориш кўзда тутилган.

МУҲОКАМАНИНГ ИККИНЧИ БОСҚИЧИ

● Яқин кунлар ичида Қоҳирада Фаластин-Исроил музокаралари бошланади.

Унда Исроилнинг Ғазо сектори ва Иордан дарёсининг ғарбий қирғоғида Фаластин мухторияти ташкил этиш билан боғлиқ масаланинг иккинчи босқичи муҳокама қилинади.

ЖУРНАЛИСТГА НИСБАТАН ҚЎПОЛ ҲАРАКАТИ УЧУН

● Ҳиндистоннинг Панжоб вилояти полицияси бош директори К. Гилл ўз хизматчиларининг журналистларга нисбатан қилган қўпол ҳаракатлари учун кечирим сўрашга мажбур бўлди.

Унинг қуролли соқчилари Деҳлида бўлаётган матбуот анжумани пайтида Ҳиндистонда чиқадиган «Стейсмен» газетасининг икки нафар мухбирини «ноўрин саволи» учун калтаклашган эди. Ҳозирда бу иш Деҳли олий судига оширилган.

ПОЛИЦИЯ КЕСКИН КУРАШМОҚДА

● Колумбия полициясининг махсус бўлинмаси гиёҳванд моддалар яширин савдоси билан шуғулланувчиларга қарши кескин курашмоқда.

Яқинда улар Путумайо департаментида Америка Қўшма Штатларига жўнатиш учун тахтланган ярим тонна гиёҳванд моддани қўлга туширишди. Тинтув чоғида кўплаб қуроллар ва портлатувчи моддалар ҳам топилган.

(Жаҳон ахборот агентликлари ва газеталаридан олинди).

● *Яхшидан ном қолади*

«СУННАТ ОТАНИНГ ЧОЙХОНАСИ»

Суннатилла Хабирхоновга Оллоҳнинг муборак жума куни насиб этди. «Ота қандай одам эди?», деган саволга жамоа бир овоздан «жаннати эдилар» деб жавоб қилди. Йўқ, бу шунчаки анъанага кўра айтилган гап эмасди. Отахон 75 йиллик умрини одамларга сидқидилдан, беғараз хизмат қилиш билан ўтказди. Ҳа, сўнгги нафасигача атрофдагиларга хизмат қилди ва маҳалла чойхонаси қурилишида ғишт кўтариб бандаликни бажо келтирди.

Шайхонтоҳур тумани Жарариқ мавзеидаги Оқтепа маҳалласи яқинда ташкил топган. Бу ердаги кўп қаватли уйларда асосан ёш оилалар истиқомат қилишади. Янги турар жойларда одамларнинг бир-бирига киришиб кетиши қийин бўлади. Заруpат бўлмаса, кўни-қўшнилар билан ҳам муомала қилиш йўқ. Ана шундай дамларда одамларни иноқлаштирадиган, бошини қўшадиган, уларга жамоа бўлиб яшаш қонун-қоидаларини ўргатадиган бир кайвони инсон керак бўлади.

Суннатилла ота уруш қатнашчиси, меҳнат фахрийси, ўндан зиёд фарзандларини уйли-жойли қилиб қўйган. У аслида қолган умрини тинчгина, роҳат-фароғатда ўтказаверса бўларди. Лекин меҳнатга ўрганган одам хотиржам яшай олмас экан. Ота йўқ жойдан ўзига иш топиб олар, қўшниларни ҳам ўзи бошлаган юмушга жалб қиларди.

— Маҳалла учун тўй-томоша ва бошқа тадбирлар ўтказиладиган чойхона қуриш керак,— деб қолди ота бир куни. Ҳамма маъқуллади. Лекин уни амалга ошириш қийин эди. Чойхона қуришга рухсат олиш учун турли идораларга югуриш зарур ва қолаверса, қурилиш ашёлари, маблағ топиш амри маҳол. Шу боисдан кўпчилик бу орзунинг амалга ошишига унчалик ишонмади.

Шунда ота «идораларга югуришни менга қўйиб беринглар, ҳозирча одамлардан пул йиғайлик. Мажбурлаш йўқ, ҳар кимнинг ҳимматига»,— деди.

Иш бошланди. Аниқроғи, Суннат ота қисқа фурсат ичида маҳаллага идиш-товоқ, чойнак-пиёла, дастурхон топиб келди. Унинг ташаббуси билан чойхона қурилиши ҳам бошлаб юборилди. Қотмадан келган, жиккаккина бу чолнинг ғайратига ҳаммамиз тан берардик.

Инсоннинг ҳақиқий қадру қиммати, айниқса, ўтгандан кейин билинар экан. Очиғини айтганда, ҳозирги пайтда айримлар худбинлик кайфиятига берилиб, фақат ўзи учун яшашга интилмоқда. Суннат отанинг одамларга меҳрибонлиги, кўпнинг ишига бажонидил, беғараз киришиб кетиши назаримда ҳаммамизнинг кўзимизни очди. Маҳалла аҳли уюшқоқлик билан чойхона қурилишини охирига етказиб, уни «Суннат отанинг чойхонаси» деб аташга қарор қилди.

Қарангки, яхши одамнинг ўлими ҳам яхшиликка буюрар экан. Маҳалламиз аҳиллашиб—иноқлашиб бормоқда. Энди ташкилотчиликни ёшлар қўлга олишди. Иншоолло, Суннат отанинг орзулари ушалиб, маҳалламиз катта бир ҳамжиҳат оила бўлиб яшашига ишончим комил.

Абдукарим РАҲИМБЕРДИ.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

ЁШ ИСТЕЪДОДЛАР

● ХОРАЗМ (мухбиримиздан). Воха ўқувчилари республика фанлар олимпиадасида иштирок этиб, ўз истеъдодларини намойиш қилдилар.

Улар республика баҳсида умумжамоа ҳисобида тошкентликлардан кейин иккинчи ўринни эгаллашди. Улардан 17 нафари биринчи ўринни олишга муваффақ бўлди. Ғолибларнинг 6 нафари эса истаган олий ўқув юртига имтиҳонсиз кириш ҳуқуқини қўлга киритди. Олимпиада ғолибларига совринлар топширилди.

Қурбонбой МАТРИЗАЕВ.

ГАЗЛАШТИРИШ АВЖИДА

● БУХОРО (мухбиримиздан). Пешку тумани қишлоқларини газлаштириш борасида ибратли ишлар қилинмоқда.

«Маданият» жамоа хўжалиги қишлоқларига табиий газ олиб келиш ҳамжиҳатлик билан амалга оширилмоқда. Хўжалик ҳудудидаги Хўжапешку, Тахна, Искомғозе, Работихўжа қишлоқ хонадонларида зангори олов порлай бошлади.

Даврон БАХРОНОВ.

Нормурод НАРЗУЛЛАЕВ

ЮРАГИМДА МУҲАББАТИМ БОР

Нормурод ака ҳақида гап кетса дўст-ёронлари ҳазил аралаш «шу шоир йиғлабмас, кулиб туғилган-ов» деб юришади. Дарвоқе, у қайси даврага кирса, аввал аския, кулгу, кейин эса мушоира бошланади. Катта-кичик, ёшу қари, ҳамма-ҳамма билан «отам» деб гаплашади. Мақтанмайди. Кулиб танишади, кулиб хайрлашади.

Унинг ўнлаб шеърий китоблари, юзлаб дилтортар қўшиқлари ҳар бир ўзбек гўшасига кириб борган десак лоф бўлмас. Улар алоҳида мавзу. Бугун эса...

Олис Қашқадарёдан хабар келди. Шоир тўйини бошлаб юборибди. «Эртаиндин пойтахтда ҳам карнай-сурнай чалдириб дўстларни чорлайман» деди.

Шунақа гаплар. Кулиб-кулиб олтмишни «уриб» қўйган Нормурод акани биз ҳам жамоамиз, ўқувчиларимиз номидан муборак ёши билан қутлаймиз!

* * *

Юраккинам баъзан безовта,
Нотинчроқдир, муҳтарам доктор.
Билмоғимиз зарур, албатта,
Яширмайман, сабаблари бор.

Бир эшитиб кўрсангиз, доктор,
Юрагимнинг кўпдир дардлари.
Хасталикдан эмасдир зинҳор,
Юрак зарби — айтар гаплари.

Беоромдир юрак ва асаб,
Кундуз — ишда, тунлари — уйда.
Гоҳо шодлик, баъзан-чи ғазаб,
Замин, замон, ҳукмрон уйда.

Томирларда кўпиради қон,
Асаб таранг дутор торидай.
Билиб чертинг, азиз ўртоқжон,
Узилмасин тордай, ҳойнаҳой.

Хаёлимда дунё ташвиши,
Айланади олам чархпалак.
Дўстга ханжар санчилса нишин —
Оғриғини сезади юрак.

Ер юзида олов нуқта кўп,
Кўринмас жанг этмоқда давом.
Бордир ҳали тўппонча ва тўп,
Кутар ҳамон қасос, интиқом.

Турмуш борки, ташвиш беҳисоб,
Ҳаловатинг сендан кўп йироқ.
Айрим ишлар этади хуноб,
Қолдиради дилда алам, доғ.

Юзларимда бор экан ажин,
Ўртанади қалбим ҳислари.
Уни кўриб ачимас ичим,
Бу — умримнинг сўқмоқ излари.

Бор эканки, сохталик, ёлғон,
Қалбим бўлур нотинч, беором.
Ношудликка ўт оч, эй инсон,
Инсонликни қилур у бадном!

Баъзиларни кўтарар мансаб,
Кўрмай қолар уйнинг устунин.
Энсам қотар, товба, во ажаб,
У танимас ҳатто дўстини.

Ҳаромхўрдан қиламан ҳазар,
Нопокликни суймайди жиним.
Муртадларга тушаркан назар,
Ғазаб қайнар — туролмайман жим.

Инсон ташна, чиндан гоҳида,
Бир калима зор ширин сўзга.
Қалин ошнанг ботир оғзида,
Кўринади кўзингга ўзга.

Ҳаётимиз ўзи бир қомус,
Бир умрга виждондир ҳоким.
Оёқ ости этилар номус,
Нафс деб уни ейди аллаким.

Айтгил Ҳаёт ҳақи, оқ сочим,
Ўтинаман, бер одил жавоб.
Жажжи қалбим қийнайди нечун,
Қонли сароб, дардли изтироб?!

Хотирам ҳам борармиш сўниб,
Едим эди бир пайтлар олмос,
Гоҳо қолар кўзларим тиниб,
Асабларим бўшашган бир оз.

Юрагим ғаш, инжиқ ва тажанг,
Асаблардан зил-замбил руҳим.
Виждон бошлар ёвузликка жанг.
Кўзгу унда ўткир нигоҳим.

Нондай азиз бўлсин сўз қадри,
Вафо, иймон -- буюк фазилат.
Бўҳтонларнинг қисқадир умри,
Лафзи билан одамзод ҳаёт!

Асабларни асранг, азизлар,
Интилгандай ҳаётга, нурга.
У — хазина, эъзозланг, дўстлар,
Битмас бойлик бутун умрга!

Ишонч, умид — инсон йўлдоши,
Одам билан азиздир олам,
Муҳаббат — бу кўнгил қуёши,
Севги борки, яшайди одам!

Илтимосим каттамас фақат,
Ўтинчим шу, меҳрибон доктор.
Юрагимни этинг эҳтиёт,
Юрагимда муҳаббатим бор!

ЁНҒОҚ ДАРАХТИНИНГ ҚАҲРИ

Ўтган ҳам, қайтган ҳам бу катта йўлдан
Ёнғоқ дарахтига кўзи тушади.
Нафс қургур, ўғирлар ақлни бирдан,
Хивичми, ходами — «иш»га тушади.

Калтакламанг уни жони қаттиқ деб,
Япроқлар сарғайиб куни битади.
Йўқотар мулкини, шохлари лат еб,
Дарахтнинг уволи сизни тутади.

Ёнғоққа отилган ҳар кесак, ҳар тош,
Бурдалар сийнасин яшил оламнинг.

Танадан тирқираб оққан томчи ёш,
Хира торттиради олмос дийдамни.

Деманг табиатни зинҳор кўр, соқов,
Қаҳри қаттиқ бўлар, қарғиши ёмон.
Қўли узунлар ҳам беролмаслар дов,
Чақмоқ уриб кетар, қолмаслар омон.

Қайтаринг инсофни йўли — изига,
Дунё ваҳшийликдан қақшаб кетади.
Ёнғоқни чақибоқ, боқинг мағзига
Одам миясига ўхшаб кетади.

● САВОБЛИ ИШЛАР

ҚАҲРАМОННИ ЁД ЭТИБ

● Эргаш Холматовнинг номини у туғилган Зомин туманидагина эмас, республикамизда ҳам яхши билишади.

Меҳнат Қаҳрамони Эргаш Холматов халқимиз бахт-саодати йўлида курашган, «пахта иши» ҳам иродасини букмаган табаррук инсон. У қаерда ишламасин, халқимиз манфаатини ҳимоя қилди. Яхшилик унутилмади. Унинг хотираси абадийлаштирилди. Зомин туман марказида Эргаш Холматов бюстининг ўрнатилишига бағишланган тантанали маросим ўзига хос ёдномага айланди. Жиззах вилояти ҳокими А. Тошкенбоев бюстни очиб, Эргаш Холматовнинг ҳаёти йўли ҳақида атрофлича тўхталди. Ёдгорликни меъморлар Б. Тошқўзиев, М. Файзиев, ҳайкалтарош У. Мардиев ҳамкорликда яратганлар.

Пардабой ТОЖИБОЕВ.

● ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ

УЛУҒБЕК МАЪРИФАТИ

● Алишер Навоий номли Давлат дорилфунуни ҳамда вилоят маънавий тарғибот маркази январь ойидан буён «Улуғбек маърифати» ўқувини ўтказмоқда.

Ўқувнинг 5-машғулоти дорилфунунда бўлди. Тўпланганлар профессор Х. Баракаевнинг «Улуғбек даври ва Хўжа Аҳрор», доцент И. Сувонқуловнинг «Расадким боғламиш зеби жаҳондин», ХДП Самарқанд шаҳар Кенгаши биринчи котиби, тарих фанлари номзоди Р. Юсуповнинг «Улуғбекнинг тарихий қарашлари» мавзусидаги маърузаларини тинглашди.

Фармон ТОШЕВ.

● МЕҲР-ОҚИБАТ

ХОТИРА ХИЁБОНИ

● АНДИЖОН. Пойтуғ шаҳрида очилган «Азизлар» хотира хиёбони избосканликларнинг муқаддас қадамжосига айланди.

Мустақиллик шарофати билан қадриятларимиз тикланмоқда. Избосканда амалга оширилган бу савобли иш ҳам туман аҳлининг ўтмишдошларига бўлган меҳр-оқибатидан нишонадир. Зиёратгоҳнинг немис фашизми устидан қозонилган Ғалабанинг 50 йиллиги олдидан барпо этилиши муборак айёмга тайёргарликнинг ўзига хос босқичларидан бирига айланди. Хиёбондаги рамзий мақбарага ўрнатилган лавҳага жангу жадалларда жон-фидо бўлган азизларнинг номлари ёзиб қўйилди.

Рустам АҲМАДАЛИЕВ.

• ЮЗМА - ЮЗ •

...Чамамда, йил муқаддам боргандим ички ишлар бошқармаси жойлашган манзилга. Ўшанда катта қурилиш майдони устидан чиқиб қолганман. Бошқарманинг қайсидир замонлардан мерос собиқ эски биноси ва унга қўшимча тикланган иморатлар ёнида янгиси қад ростлаётган, ҳамма ёқда ободонлаштириш ишлари қизғин эди.

Ҳозир қурилишлар битиб, бошқарма ҳовли, йўлаклари ободонлаштирилиб танимайдиган даражага етган. Гулзорлар ўзгача гўзаллик бахш этиб турган йўлакдан ўтиб, бошлиқ хонаси томон боравканман биринчи саволим ўз-ўзидан туғилди.

МУВОЗАНАТ НУҚТАСИ

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИ БОШЛИҒИ, МИЛИЦИЯ ПОЛКОВНИГИ ТЎРАЖОН ХОЛМАТОВ БИЛАН СУҲБАТ

— Тўражон ака, Хоразмга ишга келганингизга икки йил бўлибди-ю, аммо шунча қурилишларни бошлаб ниҳоялабсиз. Иқтисодий номутаносиблик шароитида бу ишларга «Қойил!» дейишдан бошқа баҳонинг ўзи йўқ.

— Аввало ҳар бир раҳбар ўзи ишлаётган, қолаверса, одамлар кўплаб ташриф буюрадиган ишхонасини озода, тартибли тутгани яхши. Ишлашга, яшашга етарлича шарт-шароит яратиб берган раҳбар қўл остидагилардан ҳам қатъий тартиб-интизомни талаб қила олади. Бизнинг касбда бу муҳими. Ўзи тартибли бўлмаган милиция ходими қандай қилиб эл-юртда тартиб ўрната олади?..

— Вилоятда амалдаги йилнинг ўтган олти ойида содир бўлган жиноятчиликка қарши кураш борасида гапириб берсангиз?

— Ходимларимизнинг тезкор ва маҳоратли хатти-ҳаракатлари туфайли уларнинг деярли барчаси очилди. Бир йил ичида жиноятчиликнинг 45 фоизга камайгани қувонарли ҳол. Ёки энг оғир жиноят турлари — қасддан одам ўлдириш шу даврда 28 фоизга, оғир тан жароҳати етказиш 10 фоизга, номусга тегиш эса 30 фоизга камайди. Ҳозир олдингидек босқинчилик, ўғирлик қилиш ҳолатлари кам учраяпти.

— Сабаблари?

— Биринчидан, Президентимизнинг уюшган жиноятчиликка қарши курашни янада кучайтириш борасидаги йўл-йўриқларидан кейин вилоятда кўп йиллардан буён шу «касб»га ружу қўйган, оммавий талончилик, рэкет, ўғирликка ихтисослашган тўдаларни катта-кўпчилигини фош қилиб, ҳибсга олдик. Жиноятчи унсурлар бирлашган тўдалар қолмади, ҳисоби. Улар олдиндан шу қадар эркин ишлашганки, ҳатто бсғотлик бир тўда урганчлик бир тўда билан «тирикчилик зонаси»ни кенгайтириш учун қуролли жанг қилишгача бориб етишганди.

Иккинчидан, жиноятни содир қиладиганларнинг аксар қисми гиёҳвандлар эканини инобатга олиб, ҳар йили мунтазам тарзда «Қорадори» операцияларини ўтказиб турамиз. Яқинда бўлган тезкор операциялар натижасида гиёҳванд ўсимликларни экиш, сотиш ва истеъмол қилиш билан боғлиқ 385 та факт аниқланди. Гиёҳвандлардан жами 72 килограммдан ортиқ наркотик модда тортиб олинди. Салкам ўн гектар майдондаги оғу йўқ қилиб ташланди. Айбдорлардан 97 нафарига нисбатан жиноий иш қўзғатилди. Ҳозир ҳам тузилган 89 та тезкор гуруҳ ана шундайлар уяларини топиш, йўқ қилиш, вилоятга четдан наркотик моддалар келтириш ва тарқатишга барҳам бериш билан мунтазам шуғулланишмоқда. Учинчидан, барча тизимдаги ички ишлар ходимларини доимий равишда аттестациядан ўтказиш қоғозда эмас, чинакамига синовга айлантирилди. Бу жараёнда ўз касб маҳоратини мунтазам ошириб бормаган, жисмоний машқ нималигини унутиб юборган ёки касбини шахсий манфаати йўлига мослаб олган ходимлардан ички ишлар органларини тозаладик. Яна бир гапни айтишим керак. Бошлиқ бўлиб келгач, уч ой ичида деярли барча шаҳар ва туман ички ишлар бўлимлари бошлиқларини вилоят ҳокимияти билан келишган ҳолда алмаштирганмиз. Замона созлашиб, жиноятчи унсурларнинг айримлари билан донлашиб қолган эскилар ўрнига шижоаткор, халқ учун, Ватан учун хизмат қиладиган ҳалол, фидойи ёш кадрлар келишди. Бу ҳам юртда тартиб ўрнатиш, осойишталикни таъминлаш, жиноятчиликнинг пайини қирқишда катта ёрдам берди.

— Давлатимизнинг энг чеккасида жойлашган вилоят бозорларида тартиб ўрнатиш борасида қилинаётган ишлардан икки оғиз гапириб берсангиз.

— Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган йиғилишдан кейин Ички ишлар вазирлигида ҳайъат йиғилиши бўлиб, унда ҳар биримизга аниқ вазифалар белгилаб берилди. Шундан сўнг вилоят ҳокимлиги мадади билан вилоят давлат солиқ бошқармаси, бошқа назорат органлари ҳамкорлигида шаҳар ва туман марказларидаги бозорларда тартиб ўрнатишга эътибор қаратдик. Қисқа фурсатда ички ишлар ходимларимиз ўтказган текширувларда чайқовчилик, дўконларда товарларни яшириб қўйиш, тадбиркорликнинг ман қилинган турлари билан шуғулланиш каби юздан ошиқ факт аниқланиб, айбдорларга жарима солинди. Айримлари устидан тергов ишлари олиб борилмоқда. Урганч шаҳрининг «Деҳқон бозори»да ва барча туман бозорларида қатъий тартиб ўрнатишга эришилди. Арақ ва бошқа спиртли ичимликларни махсус дўконлардан ташқари жойларда сотиш, балоғатга етмаган болаларнинг савдо-сотиққа жалб қилиниши каби нохуш, қонунбузарлик ҳолатларига барҳам берилди. Бу тадбирлар эндиликда мунтазам олиб борилади. Шу мақсадда бозорларда махсус гуруҳлар ташкил қилинди.

— Суҳбатимиз сўнгида охирги пайтда амалга оширилган ўзгача бирор янгиликни айтолмайсизми?

— Янгиликлар кўп. Муқаддам вилоятда бир ўринда «Ҳушёрхона» мавжуд эди. Ана шу якка муассаса тугатилди ёки тўғрироғи, «банкрот»га учради. Сабаби сўнгги ойларда бу даргоҳга ойда бир-икки мижоздан бошқа келтирилмади. Кўча-кўйда маст ҳолатда юрадиган одамлар қолмади ҳисоби. Бу ҳам тартиб-интизомнинг меваси. Ходимларимизнинг яхши ишлаётгани; одамларнинг Президентимиз ва ҳукуматимиз ўтказаётган иқтисодий сиёсатни тўғри тушуниб етганликлари натижаси.

...Хотимада полковник Холматов ҳақида хоразмликлар баҳосидан иккитасини келтириб ўтишни лозим топдик. У иш бошлаган кезларда янгиликка ўчлиги, қўл остидагиларга қаттиққўллиги, лоқайдларга шафқатсизлиги билан «Ислоҳотчи полковник» таърифини олган. Унинг севимли шиори: «Жиноятчи қамоқда ўтириши шарт!» Юрт тинчиб қолди. Одамлар тунлари шаҳару қишлоқларда бемалол юриш, мол-мулкларидан хавотир олмаслик имкониятига эга бўлдилар. Энг асосийси, халқ милицияга ишониб, суяниб қолди. Бу ғалаба—ҳуқуқий давлат яратиш тажрибасининг бир вилоятдаги ғалабаси, адолатнинг тикланишидир.

Рўзимбой ҲАСАН суҳбатлашди.

* * *

СУРАТДА: Хоразм вилояти ички ишлар бошқармаси бошлиғи, милиция полковниги Т. Холматов навбатдаги муҳим тадбирларни ходимлар билан муҳокама қилаётган пайт.

«ЎЗБЕКБИРЛАШУВ»НИНГ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ТАЛАБАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

1. Самарқанд кооператив институтига қабул қуйидаги мутахассисликлар бўйича амалга оширилади. Бухгалтерия ҳисоби ва аудит; Солиқ ва солиқ ундириш; Товаршунослик ва тижорат экспертизаси, товарларнинг истеъмол сифати; Товар маркетинги ва хизматлар; Корхонада менежмент; Умумий овқатланиш маҳсулотлари технологияси; Халқаро иқтисодий муносабатлар; Консервалаш технологияси ва озиқ-овқат концентратлари.

Институтга кирувчилар аризасига қўшиб, қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ўрта ёки ўрта махсус таълим тўғрисидаги ҳужжатнинг асл нусхаси; 086-У тиббий маълумотнома; 3Х4 см. ҳажмдаги сурат. Паспорт ва ҳарбий мажбурият тўғрисидаги ҳужжатлар шахсан кўрсатилади.

Ҳужжатлар 1 июлдан 25 июлгача қабул қилинади. Тест синовлари 5 августда ўтказилади.

Институт манзилгоҳи: 70300. Самарқанд шаҳри, Амир Темур кўчаси, 9-уй. Кооператив институти. Маълумот учун телефонлар: 333872; 33-06-92.

2. Самарқанд кооператив коллежига қабул қуйидаги мутахассисликлар бўйича амалга оширилади: Бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш; Савдо ва умумий овқатланишда тижорат фаолияти; Товар ва хизмат бозорида тижорат фаолияти; Менежмент.

Коллежга асосан Самарқанд, Жиззах ва Навоий вилоятлари қишлоқ ёшларидан ҳужжатлар қабул қилинади. Улар тест синовларидан муваффақиятли ўтгандан кейин матлубот кооперацияси билан тузилган шартномалар асосида талабалар сафига қабул қилинади.

Коллеж манзилгоҳи: Самарқанд шаҳри, Гагарин кўчаси, 43-уй. Маълумот учун телефонлар: 24-23-02; 24-19-97.

3. Тошкент кооператив коллежига қабул қуйидаги мутахассисликлар бўйича амалга оширилади: Бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш; Савдода тижорат фаолияти; Товар ва хизмат бозорида тижорат фаолияти; Таом тайёрлаш технологияси.

Коллежга асосан Тошкент ва Сирдарё вилоятлари қишлоқ ёшларидан ҳужжатлар қабул қилинади: Улар тест синовларидан муваффақиятли ўтгандан кейин матлубот кооперацияси билан тузилган шартномалар асосида талабалар сафига қабул қилинади.

Коллеж манзилгоҳи: Тошкент вилояти, Қибрай тумани, Ленин номли жамоа хўжалиги: Тимирязев участкаси. Маълумот учун телефонлар: 63-74-38; 63-74-44.

4. Фарғона кооператив коллежига қабул қуйидаги мутахассисликлар бўйича амалга оширилади: Бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш; Савдода тижорат фаолиятини ташкил этиш; Товар ва хизмат бозорида тижорат фаолияти; Кооператив савдони ташкил этиш ва китоб товаршунослиги.

Коллежга китоб товаршунослиги мутахассислиги бўйича Республиканинг ҳамма вилоятларидан, қолган мутахассисликларга асосан Андижон, Наманган ва Фарғона вилоятлари қишлоқ ёшларидан ҳужжатлар қабул қилинади. Улар тест синовларидан муваффақиятли ўтгандан кейин матлубот кооперацияси билан тузилган шартномалар асосида талабалар сафига қабул қилинади.

Коллеж манзилгоҳи: Фарғона шаҳри, Қосимов кўчаси, 105-уй. Маълумот учун телефонлар: 4-53-23; 4-23-42.

5. Нукус кооператив коллежига қабул қуйидаги мутахассисликлар бўйича амалга оширилади: Бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш; Тижорат фаолиятини ташкил қилиш ва халқ истеъмоли товарлари товаршунослиги; Умумий овқатланишда тижорат фаолияти.

Коллежга асосан Қорақалпоғистон Республикасидаги қишлоқ ёшларидан ҳужжатлар қабул қилинади. Улар тест синовларидан муваффақиятли ўтгандан кейин матлубот кооперацияси билан тузилган шартномалар асосида талабалар сафига қабул қилинади.

Коллеж манзилгоҳи: Нукус шаҳри, К. Маркс кўчаси. Маълумот учун телефонлар: 2-68-90.

6. Бухоро кооператив техникумига қабул қуйидаги мутахассисликлар бўйича амалга оширилади: Бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш; Ноозиқ-овқат ва озиқ-овқат маҳсулотлари товаршунослиги; Ҳуқуқ ва иш юритиш; Маркетинг.

Техникумга асосан Навоий, Бухоро ва Хоразм вилоятлари қишлоқ ёшларидан ҳужжатлар қабул қилинади. Улар тест синовларидан муваффақиятли ўтгандан кейин матлубот кооперацияси билан тузилган шартномалар асосида талабалар сафига қабул қилинади.

Техникум манзилгоҳи: Бухоро шаҳри, Низомий кўчаси, 2-уй. Маълумот учун телефонлар: 3-21-82.

7. Қарши кооператив техникумига қабул қуйидаги мутахассисликлар бўйича амалга оширилади: Ноозиқ-овқат ва озиқ-овқат маҳсулотлари товаршунослиги.

Техникумга асосан Қашқадарё вилояти қишлоқ ёшларидан ҳужжатлар қабул қилинади. Улар тест синовларидан муваффақиятли ўтгандан кейин матлубот кооперацияси билан тузилган шартномалар асосида талабалар сафига қабул қилинади.

Техникум манзилгоҳи: Қарши шаҳри: Ленин кўчаси, 52-уй. Маълумот учун телефонлар: 4-53-42.

8. Термиз кооператив техникумига қабул қуйидаги мутахассисликлар бўйича амалга оширилади: Бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш; Ноозиқ-овқат ва озиқ-овқат маҳсулотлари товаршунослиги.

Техникумга асосан Сурхондарё вилояти қишлоқ ёшларидан ҳужжатлар қабул қилинади. Улар тест синовларидан муваффақиятли ўтгандан кейин матлубот кооперацияси билан тузилган шартномалар асосида талабалар сафига қабул қилинади.

Техникум манзилгоҳи: Термиз шаҳри, Октябрь кўчаси, 284-уй. Маълумот учун телефон: 4-78-22.

Матлубот кооперацияси фаолият кўрсатмайдиган шаҳарларда яшайдиган ўғил-қизлардан ҳужжатлар фақат абитуриент томонидан бир томонлама 2 нусхада тузилган контракт аризага илова қилингандагина қабул қилинади.

Абитуриентларни тест синовларида тўплаган баллари асосида талабалар сафига қабул қилиш идоралардаги Давлат тест комиссияси қарори асосида ўтказилади.

«Ўзбекбирлашув»нинг ўрта махсус ўқув юртларига ҳужжатлар 1 июлдан 25 июлгача қабул қилинади. Тест синовлари 30 июль куни ўтказилади.

Бундан ташқари юқорида қайд этилган коллеж ва техникумлардан қуйидаги мутахассисликлар бўйича — 9-синф базаси бўйича ўқувчилар қабул қилади:

1. Самарқанд коллежига: Тижорат фаолиятини ташкил этиш ва ноозиқ-овқат товарлари товаршунослиги; Умумий овқатланишда тижорат фаолиятини ташкил қилиш; Бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш:

2. Фарғона коллежига: Бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш; Товар ва хизмат бозорида тижорат фаолияти.

3. Бухоро кооператив техникумига: Бухгалтерия ҳисоби, назорат ва хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш; Маркетинг.

4. Термиз кооператив техникумига: Бухгалтерия ҳисоб назорат ва хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш.

Бу мутахассисликларга ҳужжатлар 1 июлдан 30 июлгача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари 5 августдан 20 августгача ўтказилади.

ҚАДОҚЛАШ ВА ЖОЙЛАБ ЎРАШ УСКУНАЛАРИ БЎЙИЧА ТАЖРИБА-КОНСТРУКТОРЛИК ВА ТЕХНОЛОГИК БЮРОСИ

Винолар, арақлар, шарбатлар ва бошқа газлаштирилмаган ичимликларни қуйиш линияларини

С О Т М О Қ Д А

Ускуналар унумдорлиги—соатига 3000 бутилкагача.

Замонавий безак, юксак сифат ва юксак даражадаги сервис хизматини

ҚАФОЛАТЛАЙМИЗ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700090, Тошкент шаҳри — 90, Бобур кўчаси 77-уй.

Телефон: (3712) 55-16-11.
Факс: (3712) 55-14-70.

ЎТГАНЛАРНИНГ ОХИРАТИ ОБОД БЎЛСИН!

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Ахлоқ тузатиш ишлари бошқармаси жамоаси бошқарма бошлиғи, ички хизмат полковниги Э. Ж. Икромовга падари бузруквори, уруш қатнашчиси, меҳнат фахрийси **Жумабой ИКРОМОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Хатирчи тумани ҳокимлиги иқтисод фанлари доктори, профессор, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби **Қодир Ҳотамович ҲОТАМОВнинг** оғир касалликдан сўнг бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва қариндошларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги раҳбарияти ва шахсий таркиби ахлоқ тузатиш ишлари бошқармаси бошлиғи Эргаш Жумабоевич Икромовга падари бузруквори, уруш қатнашчиси ва меҳнат фахрийси **Жумабой ИКРОМОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»

Бош муҳаррир Азим СУЮН.

Таҳрир ҳайъати: Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Аслиддин БОЛИЕВ (масъул котиб), Зиёд ДАВРОНОВ, Ислом ШОҒУЛОМОВ, Каримжон РИХСИЕВ, Миршароф МУҲСИМОВ, Олимжон НАЗАРОВ, Тўхтамурод ТОШЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Осиё бозори» иловаси учун масъул), Шоқосим ШОИСЛОМОВ, Шуҳрат ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

Мафкура ишлари ва партия ҳаёти бўлими — 33-20-36, 32-54-35.
Иқтисодиёт бўлими — 33-47-80, 32-54-27.
Парламент фаолияти ва ҳуқуқ бўлими—33-54-55, 32-55-06.
Адабиёт, фан ва маданият бўлими — 33-07-20, 32-57-19.
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-11-49, 33-76-04.
Ахборот ва спорт бўлими — 33-12-56, 32-55-16.
Тижорат, эълонлар — «Осиё бозори» редакцияси — 33-41-89, 32-55-70, 33-38-55, 32-54-12.
Қабулхона — 33-65-45, 32-55-15.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда — 5-27-11; Бухорода — 3-54-87; Гулистонда — 2-26-22; Жиззахда — 3-31-86; Навоийда — 3-74-76; Наманганда — 6-43-43; Нукусда — 7-58-83; Қаршида — 3-25-79; Қумқўрғонда — 52-624; Самарқандда — 35-22-90; Урганчда — 6-72-60; Фарғонада — 6-3716.

● Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000120.
Газета офсет усулида А—2 форматида босилади.
Ҳажми 2 босма табоқ.
Босишга топшириш вақти — 21.00. топширилди — 22.40
Г—1037 т. 72841 нусхада босилди.
Навбатчилар: Қ. ЭШМАТОВ, С. САЛИМОВ.

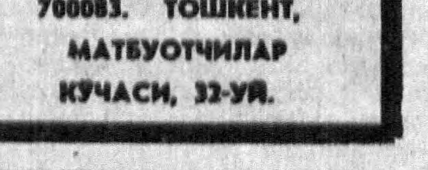

МАНЗИЛИМИЗ: 700083. ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «БуюкТурон» кўчаси 41-уй.

1 2 3 4 5 6.